

VALLÁSI ROVAT

Chanukkával kezdődnek a csodák?

Csodák egész éven át

Hamarosan beköszönt a zsidó évkör első ünnepe, a chanukka.

Azért ez az első, mert az év tisri hónapban kezdődik, a nagyünnepi láncolattal. Ezek az ünnepek egészen szukkotig, a sátoros ünnepig, még egyetlen nagy, összefüggő hullámot formálnak. Ezt követi egy hosszabb szünet, majd megkezdődik a csodák ideje. Két olyan ünnep van soron, amikor Ál hániszimet mondunk imáinkban, azaz hálát adunk a csodákért és a megmenekülésért: chanukka, majd nem sokkal később púrim. Ezután éppen egy hónappal az egyik leginkább „csodás” ünnep, peszách következik, amikor arra a különleges időszakra emlékezünk, ami csak egyszer fordult elő a világtörténelemben: amikor a Teremtő kivételt tett, és megmutatta magát az egész világnak, nyilvánvaló módon. Peszáchot az omerszámlálás köti össze sávuottal, a tóraadás ünnepével, amiben szintén különleges cso-

dáról emlékezünk meg, hiszen teljesen rendkívüli, hogy a Teremtő a saját gondolatát, üzeneteit, tanítását az emberekkel ossza meg, őket kérje meg arra, hogy tanulják az Ő fogalmait. Ezzel lényegében véget is ér a zsidó év ünnepi szempontból, már csak a Szentély pusztulásához kapcsolódó gyászidőszak van hátra, ami egyfajta bevezetőül is szolgál az új évhez szükséges lelki megtisztuláshoz.

A csodaünnep tórai gyökerei

Azt látjuk tehát, hogy az ünnepeink chanukkától kezdve a csodák jegyében telnek, csaknem az év elejétől a végéig. Bár ezek közül az első két ünnep a tórai időszak után kapott helyet a zsidó naptárban (éppen az első kettő, amelyek talán a legerősebben kötődnek a csoda fogalmához), de Bölcsseink komolyan gondolták, hogy ezek az ünnepek valahol ott lebegtek a levegőben már a teremtéstől fogva.

„Hámán a Tórából honnan?”

(Chulin 139b) Amikor az első ember evett a tiltott gyümölcsből, a Teremtő megkérdezte: Vajon abból a fából (hámin háéc), amiről megparancsoltam, hogy ne egyél róla, ettél? (Mózes 1., 3:11) A „vajon abból”-nak megfelelő szó betűi éppen kiadják Hámán nevét. A mélyebb jelentés az, hogy Hámán fő jellemvonása már az első emberben is megjelent. Éppen arról a fáról akart ugyanis enni, amely tiltva volt, a többi fa gyümölcsét nem tudta értékelni. Akárcsak Hámán, aki a királytól minden gazdagságot és dicsőséget megkapott, mégis azt mondta: „mindez mit sem ér nekem, amíg a zsidó Mordecháj látom ülni a király kapujában” (Eszter 5:13). Ilyen tud lenni az ember: egyetlen hiányosság az életében beárnyékolja az összes örömet.

A chanukka pedig szó szerint avatást jelent, hiszen ekkor avatták fel újra a görögök által megszenstelenített Szentélyt, emiatt természetes módon kapcsolódik a Mózes által a pusztában vándorló Szentély felavatásához. Feltűnő a párhuzam a pusztai felavatás és a sok évszázaddal későbbi újbóli felavatás között: miután a 12 törzs vezetője mesés ajándékokat hoz az avatási ünnepélyre, Áron, a főpap, meggyújtja a gyertyákat (Mózes 4., 8:1). A chanukkai nagy csoda éppen az volt, hogy Áron főpap kohén leszármazottai (a hasmóneusok) meggyújtották a gyertyákat, és az egy napra elegendő olaj nyolc napon át égett.

A bennünk élő gyermek

„Mert ifjú [gyermek] Izrael, és én szeretem őt, és Egyiptomtól kezdve fiainak hívtam.” (Hosé 11:1)

A próféta a zsidó népet ifjú gyermekhez hasonlítja. Egy szép magyarázat szerint a Teremtő éppen azért szeret minket, mert megvan bennünk a gyermekiességek egyfajta pozitív vonása. A gyermekeknek csodákra van szükségük, amik elkápráztatják őket. Miközben felnőtt fejjel gondolkodva jól tudjuk, hogy az élet komoly, a fejlődésünkhöz munkára van szükség, és a végeredményünk azon múlik, hogy a dolgozós hétköznapokon hogyan sikerül teljesíteniük, a bennünk élő gyermek vágyik a csodákra. A csodák meghihetik a hétköznapjainkat is. A csoda az, amikor találkozzunk Istennel, és erőt merítünk belőle. Az bennünk a gyermeki, hogy beismerjük, enélkül nem tudunk megenni. Az Örökkévaló pedig szeretettel fordul hozzánk ilyenkor. Nem azt mondja, hogy a felnőttekhez a munka illik, nem pedig a gyermeki álmodozás, hanem azt, hogy szereti, hogy gyermekiek vagyunk, hogy bevalljuk, nem tudunk megenni az Ő csodáinak megünneplése nélkül. Sőt, ezekben a napokban akár újra csodákat láthatunk. Kíváncsi, hogy láthassuk még ezen chanukka alkalmából az újonnan felépült Szentélyben meggyújtott olajgyertyákat!

Szántó-Várnagy Binjomin
binjomin.hu

Szép chanukkát kívánunk!

A szerkesztőség

Obama utolsó elnöki chanukkája

Barack Obama fehér házbeli éve alatt rendszeresen tartott chanukkai gyertyagyújtást. Most, elnöksége záró heteiben, az ünnepet néhai barátja, a nemrég elhunyt Simon Peresz családjával fogja tölteni.

Amikor Obama részt vett Peresz temetésén, különleges kapcsolat szövődött közte és az utolsó izraeli alapító atya leszármazottai között. Ezért döntött úgy,

Archív fotó

hogy feleségével, Michelle Obamával együtt vendégül látják őket búcsúchanukkájukon az elnöki rezidencián.

Mika Almog, az unoka és Chemi Peresz, az egykori államfő fia nem érkezik üres kézzel Washingtonba. Magukkal visznek egy olyan chanukkiját is, amely nemzedékről nemzedékre szállt a családban a holokauszt óta: a legsötétebb időkben is segítette tehát megőrizni a fényt.

Mazsihisz

Ünnepi hamburger

Az egyik legnagyobb gyorséttermi lánc, a Burger King Izrael-szerte korlátozott ideig, csak chanukkára kifejlesztett fánkburgerrel várja vendégeit. A burger neve: SufganiKing, ami a cég nevéből és a fánk héber megfelelőjéből, azaz a szufganijából jött létre.

Az ünnepi fánkburgerért 14,90 sékelt kérnek majd, ami idehaza kifejezetten drágának mondható, hiszen így közel 1100 forintba kerül az ünnepi finomság.

A SufganiKing egy normál Whopper hamburger lesz, de a zsemlet a fánk, a ketchupot pedig a chanukkakor Izraelben kínált jellemző fánktöltelék, a lekvár váltja fel.

Az biztos, hogy gasztronómiai újításnak bizonyul majd ez a burger, hiszen a paradicsom, saláta, hagyma általában nem illik a lekvárhoz. Ettől függetlenül azonban történhet akkora chanukkai csoda, hogy minden SufganiKinget értékesít az étteremlánc.

Érdekességek

Csak néhány nap, és kezdődik az egyik legkedveltebb zsidó ünnep, a chanukka, a csoda ünnepe.

Az ünnep lényegéről írunk már az előző években, így most inkább néhány érdekességet szeretnénk megosztani önökkel.

– Chanukka nyolc napja alatt közel 17 és fél millió fánkot esznek meg Izraelben! (Ha belegondolunk, ez nem is annyira sok, ha azzal számolunk, hogy körülbelül 8 millióan laknak az országban.)

– A Szentélyben a menóra aranyból készült, manapság szinte minden anyagból gyártanak chanukkijákat. A világ legnagyobb chanukkijája 975 centiméter magas, és Brooklynban található egy park közelében, évről évre mindenki megcsodálhatja.

– A trenderli nevű játékot eredetileg titokban tórát tanuló gyermekek játszották. A görögök tiltották a tanulást, így amikor szem elé kerültek, a gyerekek elővették a játékot.

A trenderli vagy jiddisül dreidel az egyik legismertebb zsidó játék a Földön. Négy betű szerepel rajta: nun, gimel, hé, pé/sin = Nagy Csoda Történet Itt/Ott, attól függ, hogy Izraelben vagy a gálutból szemléljük az eseményeket.

– Chanukka 8 napja alatt összesen 44 darab gyertyát gyújtunk meg. Minden este egyvel többet, az úgynevezett sámesz (szolgagyertya) segítségével.

– A chanukkiját az ablakba vagy az ajtóba tesszük, hogy hirdessük a csodát, ami a zsidó néppel történt. A gyertyákat sötétedés után gyújtjuk meg.

Miklós Dóri

Az új izraeli nagykövet feladatáról nyilatkozott

Izrael új budapesti nagykövete fő feladatának azt tekinti, hogy eljuttassa a magyar néphez és vezetőihez az együttműködés üzenetét – írja az MTI.

Joszéf Amrani minden szinten fontosnak tartja az együttműködést. Emellett – a nagykövetséget intenzíven bevonva – szeretné növelni az akadémiai és tudományos csereprogramok számát, valamint erősíteni a gazdasági együttműködést, a két ország érdekeit szolgálva – közölte a külképviselet, miután a diplomata átadta megbízólevelét Ader János köztársasági elnöknek.

A közlemény szerint Amrani az eseménnyel kapcsolatosan megtiszteltetésnek és felelősségnek nevezte, hogy nagykövetként képviselheti hazáját, és ezzel hozzájárulhat a két ország kapcsolatainak fejlődéséhez.

Hozzátette, Magyarországot és Izraelt összeköti a történelem és Magyarország zsidó öröksége, valamint a két ország elkötelezettsége a környező régió és a világ jövőbeni békéjének, biztonságának, stabilitásának és jólétének megtartásáért.

Izrael Állam új nagykövete hangsúlyozta, hogy a zsidó emberek tragédiájának a 20. századi Európában és Magyarországon mindig az emlékeztünkben és a lelkiismeretünkben kell élnie, és „a történelemnek nem korlátánt, hanem morális és politikai irányítónak kell szolgálnia bennünket”.

Az új nagykövet a Cipőknél

Úgy véli, hogy Izrael és Magyarország a globális ügyekben osztják egymás stratégiai meglátásait. „A nemzetközi közösség kiváló tagjaként tovább kell bővíteni az együttműködést és a csereprogramokat a jobb megértés és kooperáció érdekében” – fogalmazott Joszéf Amrani.

A diplomata kiemelte, hogy megtiszteltetés és kihívás számára megtapasztalni „a kultúra és az élet hatalmas gazdagságát, amelyet Magyarország képvisel”, valamint az ezekhez kapcsolódó lehetőségeket.

A korábbi izraeli nagykövet, Ilan Mor öt évvel ezelőtt, 2011 őszén vette át megbízólevelét.

Mazsihisz-közgyűlés – ezúttal sem unatkoztunk

Megtartotta közgyűlését a Mazsihisz, a résztvevők elfogadták Heisler András elnöki beszámolóját, megszavazták a 2017-es büdzsét, és visszahívták tisztségéből Horovitz Tamás alelnököt.

A közgyűlésen jelen volt Jozsef Amrani, Izrael állam új magyarországi nagykövete, aki személyes hangvételű köszöntőjében hangsúlyozta: magyarországi munkája számára több, mint egyszerű diplomáciai szolgálat, hiszen a feladatot ő maga választotta. Kifejezte reményét, hogy idővel a közösség minden tagjával megismerkedik. Mint mondta, hidakat kell kiépíteni egymás között a zsidó életforma, a zsidó kultúra fejlesztése céljából, hiszen Izrael állam erejének egyik feltétele az erős zsidó diaszpórák működése.

A testületi ülés egyik fontos napirendi pontja volt Heisler András elnöki beszámolója, amelyben elhangzott: a szervezet tevékenységének legfőbb célja a magyar zsidó közösség fennmaradása és fejlődése, a tradíciók megőrzése. Mint mondta, a Mazsihisz olyan ernyőszervezet, amelyben érvényesül a szolidaritás elve, az érdekvédelem, megvalósul a következetes, értékeken alapuló politizálás, a hitelesség, a pártoktól független képviselő, valamint az erős külpolitikai munka. Az új stratégia lényege szerinte a valóság felismerése és az azzal való szembenézés, a nyitás a magyar társadalom és a tradíciókat kevésbé követő zsidók felé, szeretetszolgálat létrehozása, a

sokszínűség hangsúlyozása, az öndefiníció (ortodox-neológ értékek) hangsúlyozása, vagyis egy erős, tartással rendelkező, büszke zsidó közösség kialakítása.

Heisler András

Heisler András megemlítette az infrastrukturális korszerűsítéseket (levéltár, múzeum, vidéki zsinagógák, konyha, pécsi szociális otthon, Hegedűs Gyula utca, Dohány-kert), valamint a biztonsági kérdések megoldását (security trusty program, EJC- és WJC-támogatás, kontrollszoba, krízismenedzsment stb.). Beszámolóját az elnök azzal zárta: a Mazsihisz legyen büszke az eredményeire, hiszen „mi tartottuk meg a zsidóságot Magyarországnak, Közép-Kelet-Európa legnagyobb zsidó infrastruktúráját működtetjük, de-

mokratikusan dolgozunk, s ennél nincs nehezebb, továbbá a hatalom elismer bennünket, és nemzetközi szinten is elismerik a magyar zsidóságot”.

Egy hozzászóló földidézte: az évtizedekkel ezelőtt létrehozott Rosenberg-alap mintájára fontos volna megújítani azt a hagyományt, hogy a fiúk a bár micvájukra aranygyűrűt, a lányok a bár micvájukra arany nyakláncot kapnak. Heisler András támogatta a javaslatot, mert szerinte is fontos, hogy a közösség a felnőtté válás ünnepét emlékeztetéssel tegye a fiatalok számára.

A másik főbb napirendi pont a szervezet jövő évi költségvetésének ismertetése, megvitatása és elfogadása volt. Kunos Péter ügyvezető igazgató az írásbeli tervezet szóbeli kiegészítéseket elmondta: 2017 legfőbb feladatai közé tartozik a Rumbach Együttélés Háza kialakítása (erre hamarosan ki lehet írni a kivitelezési pályázatot); a szegedi zsinagóga külső rekonstrukciójának befejezése (mint megjegyezte, a munka olyan jól folyt, hogy az erre szánt 950 millióból még maradt is tartalék); a miskolci zsinagóga életveszély-elhárítása; a karcagi zsinagóga felújításának folytatása; a gyulai volt rabbiház tetőrekonstrukciója; a budapesti József körút 27. számú épület homlokzatának felújítása.

Szó volt a biztonsági fejlesztésekről; a kelet-magyarországi ortodox temetők infrastruktúrájának fejlesztéséről, valamint egyes hatá-

ron túli turisztikai projektek lebonyolításáról is. Elhangzott: a költségvetés jövő évre tervezett bevételi és kiadási főösszege 5,3-5,3 milliárd forint. A bevételekből 42,9 százalék állami támogatás, 26,2 százalék a járadékokból jön össze, 13,9 százalék működési bevétel, tartalékbevonásra pedig 10 százalékot szánnak. Kunos Péter kiemelte: megtörtént a Magyar Zsidó Levéltár rendszerezése a Dohány utcai zsinagógában, ahol szinte minden irat megőrződött. Az ügyvezető kitért arra is: köszönet jár a hitközségeknek és a magánszemé-

Frölich Róbert

lyeknek azokért az adományokért, amelyek a zuglói zsinagógában történt tragédia után érkeztek. A költségvetést a közgyűlés 63 igen szava-

zattal – 4 tartózkodás mellett – elfogadta.

A tagok döntöttek arról is, hogy visszahívják a Mazsihisz alelnöki tisztségéből Horovitz Tamást, a debreceni hitközség elnökét. Horovitz Tamás tevékenységét – mint elhangzott – morális kifogások érték, s habár hangzottak el érvek a visszahívás ellen és mellett is, a közgyűlés 42 igen és 28 nem szavazattal az alelnöki tisztségéből való visszahívás mellett döntött.

A közgyűlésen időközi választásokat is tartottak két betöltetlen vezetőségi helyre, valamint egy számvevő és számvizsgáló bizottsági helyre. A titkos szavazás során Goldmann Tamás és Mester Tamás nyerte el a bizalmat a küldöttektől a vezetőségi helyekre. A pénzügyi és számvizsgáló bizottság tagjai közé Budai Lászlónét szavazta meg a testület.

A plénum előtt Frölich Róbert országos főrabbi arról tájékoztatta a szervezetet, hogy felfüggeszti tagságát a Mazsihisz-BZSH Rabbitesületében az idei chanukka első napjától, mert olyan folyamatok indultak meg a testület vezetésének támogatásával, melyekkel nem tud azonosulni. Bejelentése után több hozzászóló arra kérte: fontolja meg döntését, hiszen tudására és tapasztalatára a zsidó közösségnek szüksége van. Frölich Róbert válaszában azt mondta: országos főrabbiaként továbbra is elhivatottan és felelősen dolgozik a közösségért.

Kácsor Zsolt

Kézdy-díjasok

Az Élet Menete Alapítvány meghívásának tett eleget, aki ellátogatott a Színház- és Filmművészeti Egyetem Ódry Színpadára.

A bizonytalanul toporgókat csupa mosoly és készség önkéntesek kísérték a VIP-sorok (melyeket elfoglaltak a kitüntetésre várók, hozzátartozók, a korábbi díjazottak, a diplomáciai testületek prominensei, rabbi, kántorok, Ács Tamás BZSH-elnök, sok iskolás gyermek) mögötti üres helyekre. Várakozás közben lehetett nézelődni: óriási, mozivászoni kivétel, zászlók, logó s a művés díjak is jól láthatóak voltak. Majd kezdetét vette az esemény, a színpadon tehetséges, fiatal zenészekből álló együttes, Oláh Gergő és csapata, a Roma Soul játszott, ezután Gordon Gábor, az alapítvány elnöke üdvözölte elsősorban a túlélőket, majd a protokollvendégeket. Elmondta sok egyéb mellett, hogy a rendezvény időpontja az Önkéntesek Világnapja is egyúttal, az alapítvány kiemelkedő eredményei a közös célok megvalósításában nekik is köszönhetőek. Végül felsorolta a 2016-os év eseményeit, melyekről egy rövid emlékeztető filmet is láthattunk.

Kálmán Zsuzsa bemutatta a színpadon elhelyezett ún. toleranciaméret, amely a szakemberek bevonásával összeállított feladatsor megoldása közben mért reakcióidők alapján ad információt az ember tolerancia-küszöbéről.

Gordon Gábor az Élet Menete 2017-es terveit ismertette, majd következett a díjátadási ceremónia. A Kézdy Györgyről, az egyik alapító atyáról elnevezett kitüntetésekhez kapcsolódó aktusokat a művész unokája, Kézdi Klementina konferálta be.

Először elmondta, hogy a díjat évenként olyan személynek/intézménynek ítéli oda a kuratórium, aki/amely különlegesen sokat tesz az alapítvány által is támogatott célok érdekében. Ilyenek: a tisztességes

Gordon Gábor mellett a díjazottak: Forgács János, Zám Ildikó és Roman Kowalski

történelmi emlékezet ápolása, oktatása, harc a diszkrimináció ellen, a tolerancia, egymás elfogadásának tanítása, annak gyakorlása.

Következett a három díjazott szóbeli és egy pár perces film által történő bemutatása. A kitüntetéseket Gábor Veronika és Gordon Gábor adta át.

A laudációkból:

Forgács János Auschwitz és Dachau túlélője, 14 éve önkéntes, az Élet Menete programjain kívül az ország területén már számos iskolában tartott előadásokat, beszélt a zsidóság megpróbáltatásairól. A mikrofonhoz lépve megköszönte a kitüntetést, s jelezte, amíg csak lehet, folytatja azt a feladatot, amelyet nagy odaadással végez.

Zám Ildikóról néhány napja kisfilm készült lakókörnyezetében, Tiszafüreden, előadást tartott az Élet Menete feladatairól. Tudja, milyen fontos megismerni és megismertetni, honnan jöttünk, minek-kinek köszönhetjük hagyományainkat. Ezt ápolja és terjeszti.

Ildikó szerencsés embernek tartja

magát, mint mondta. Hangsúlyozta, hogy két személynek köszönheti: Szegő Ágnesnek (Menóra Alapítvány) és Tiszafüred díszpolgárának, Lebovits Imrénének.

Roman Kowalski, Lengyelország korábbi nagykövete öt éven át töltötte be tisztségét hazánkban. Sok közös program lebonyolításában segített, melyek célja egy nyitott, barátságosabb világ kialakítása volt. Rövidfilm emlékeztetett itt-tartózkodására és a számtalan dologra, ami neki köszönhető.

A mikrofon előtt értékelte mindazt, amit magyarországi szolgálata során tapasztalt, szólt a világban eluralkodó retorikáról, s elmondta, mindenkor vállalta a kihívásokat, a szociális-politikai elemekkel való kiállást. Végül kiemelte, hogy a jövőben is számíthatnak támogatására, hiszen az Élet Menete missziója pótolhatatlan.

Az esemény a kitüntetettek közös fotózásával, a Roma Soul zárószámával, majd egy nagyon igényes állófogadással zárult.

gj

December 15-től látható a Soul Exodus

A film egy összetett zenés road-movie, amely élőzenén és személyes vallomásokon keresztül jeleníti meg az identitás keresésének és megfogalmazásának ma különösen aktuális problémáját. A Soul Exodus december 15-étől látható a hazai mozikban a Mozinet forgalmazásában – közölte az OrientPress Hírügynökséggel Tamás Dorka sajtókommunikációért felelős szakember.

A trailer és a plakát készítői – Oravecz Gergely, Szijj András és Dulinszki Miklós – két sarokponthoz igazodtak: a különleges hangulatú utazáshoz és a Soul Exodus főszereplő zenészeihez.

„A rendkívül erős személyes vallomások és a folyamatos úton levés érzése ragadott leginkább magával bennünket, ezt szerettük volna vizuálisan visszaadni. Fontos volt még a szabadság tapintása a filmben, ahol a zenészek a hosszú út során bárhol, bármikor előveszik a hangszerüket, zenélnék, zenélnék és zenélnék, felülemelkedve mindenben, ami a nézőt is szabadabbá emeli. A Soul Exodus nagyon pörgős film, soha nem lassít, a gondolatok olyan tempóban követik egymást, mint a képek. A zene az állandó központi motívum, ami mindent összetart, míg a háttér folyamatosan változik, hiszen beutazzák a világot. A súlyos gondolati utazás, az identitáskeresés mellett a produkció egy színes, vidám film, ezt próbáltuk érzékeltetni a színekkel és a rajzoltással.”

A Soul Exodus középpontjában a The Brothers Nazarov hagyományos klezmerzenét játszó alkalmi formáció tagjai állnak.

A dokumentumfilmben az amerikai születésű zenészek – Bob Cohen, Michael Alpert, Dan Kahn, Psoy Korolenko, Jake Shulman-Ment – a klezmeren keresztül keresik gyökereiket, önmagukat, zsidó identitásukat. A Soul Exodus szereplői egyfajta fordított exodusként kelnek útra: hajóval utaznak nyugatról keletre, Montrealból New York, Párizs, Berlin, Budapest, Nagyvárad érintésével jutnak el Besszarábiába, Moldovába.

OPH-kép: Tamás Dorka

Berezki legújabb alkotásával a korábbi zenés dokumentumfilmjével – Életek éneke (2008) – megkezdett sorozatát folytatja, amelyben nemcsak a zenész, a hangszer és a zene közötti kapcsolódásokat kutatja és ábrázolja, hanem a zenén keresztül a lélek mélységeibe hatol. „Az volt a célom, hogy a film jövedvűen, nyíltan, tabuk nélkül, természetesen beszéljen a zsidóságról, az identitásról, a világról. Úgy, ahogy mindenről kéne beszélünk, ha nem félünk, ha elég bátrak és szabadok lennénk, ha valóban tisztában lennénk az identitásunkkal” – mondja Berezki Csaba.

A Hunyadi Zuglóért

Amikor a Hunyadi téri közösség megtudta a szörnyűséget, az első, ami eszünkbe jutott, hálát adni a Teremtőnek, hogy személyi sérülés nem történt.

A második gondolatunk az volt, mi lesz a rabbi, a kántorral, a hívekkel, hol fognak imádkozni (ez megoldódott a Scheiber Sándor Iskola jóvoltából), honnan lesznek kóser tórák a frigszekerényben, imakönyvek a polcokon, mikor lesz újra szakrális a hely s költözik nyugalom a szívekbe. El lehet-e egyáltalán fejteni egy kiégett állapotot, a megszűnés után? Mit érezhetett a rabbi, aki több mint négy évtizede pasztorál ott, egy családias kile vezetőjeként? Mit érezhetett túlélőként, olyan emberként, akinek már kamasz fiúként retinájába, lelkébe égett látvány, emberi sorsok, veszteség...

Úgy éreztük, segíteni kell. Ahogy tudunk, amennyire lehet. Köz tudott, hogy *Fináli Gábor* rabbi helyettes tagja és éneke egy zenekar, a *Béjn Hájámim*. Ötlemtünk egymás szavába vágva, hol s mikor lehetne egy olyan sikeres koncertet rendezni, amelyet más indítástól a fővárosban, vidéki és határon túli zsinagógákban több százan már megtapasztalhattak. A cél kettős volt: anyagi támogatás és kivételes zenei élmény a közönségnek.

Innen már szinte egyenes út vezetett a megvalósításig. A Bethlen téri zsinagóga vallási vezetője, *Deutsch Péter* helyet, lehetőséget adott, az együttes próbált éjjel-nappal, számokat válogattak, több vendégkántorral, profi énekesekkel összeállt a csapat.

S elérkezett a nap. A városban hideg és eső, a Bethlen téren kellemesen temperált zsinagóga és közösségi terek, szíveslátás fogadta mindazokat (kisgyermek, scheiberesek, vallási vezetők, kántorok, megjelent

Fotó: Büti István

Kardos Péter zugló-i főrabbi és családja, vezető önkormányzati tisztviselők, köztük Erzsébetváros polgármestere, *Vattamány Zsolt*, a művészvilág számos tagja, összesen közel kétszáz fő), akik ezt a jótékony eseményt választották programként aznap este. Adtak és kaptak is.

Fináli Gábor üdvözölte a meglelenteket, majd felkérte *Kardos Pétert*, ossza meg gondolatait a közönséggel. A főrabbi így kezdte: „Most egy zsinagóga nélküli, majd később újjávarázsolandó templom rabbi áll Önök előtt.” Ezt követően saját és közössége háláját tolmácsolta mindazoknak, akik részt vettek ezen az eseményen. Utána egy, az „átkosban” történt, a hagyományoktól eltérő esetet mesélt el: egy jótékony rendezvényen az adományok megköszönését az akkor funkcionáló vallási vezető azzal hátrította el, hogy senki nem a saját pénzét adja, az összeget a Teremtőnek köszönheti.

Óriási kivetítő segítette képileg, szövegileg látni, értelmezni a továbbiak-

ban játszott számokat, melyekről elhangzásuk előtt néhány mondatos magyarázatot kaphatott a közönség, mint ahogyan bevezetésképpen a zenekar névválasztásáról is.

Vendégénekesként fellépett: *Dina Pandzarisz*, *Kis-Kovács Luca*, *Lédinger Carmen* és *Szakács Hajnalka*, kántorként: *Zucker Immánuel*, *Budai Miklós* és *Rudas Dániel*.

A zenekar vezetője: *Fináli Gábor* rabbi helyettes, tagjai: *Schafranek József* (dob), *Szendőfi Balázs* (baszuszgitár), *Lajos Péter* (billentyűs), *Kuhár Eszter* és *Haulik Emese* (hegedű), *Kovács Miron* (cselló).

Zeneszerzőként, zenekarvezetőként és gitárosként *Fekete Tamást* ismerhettük meg.

Óriási, tomboló siker jellemezte az eseményt. A vastapsok zároszámban, amely szólt a nagylelkű adományozóknak és a zugló-i közösségnek is, baráti öleléssel köszönte meg a Hunyadi téri rabbi helyettesnek *Kardos Péter*.

gáljuli

Heisler András a csökkenő politikai antiszemitizmusról

A politikai antiszemitizmus jelenleg nem számottevő Magyarországon, de az idegengyűlölet mértéke növekszik; átgondolt oktatási programokra van szükség és a szolidaritás növelésére; a zsidó érdekvédelmi szervezeteknek szövetségeket kell keresniük.

Heisler András, a Mazsihisz elnöke a Tom Lantos Intézetben tartott előadást Zsidó Érdekképviselő: Politikai válaszok az antiszemitizmusról címen, és úgy látta, hogy rövid távon bizonyosan nincs ok komoly aggodalomra, mivel Magyarországon még gyengült is a nyílt antiszemitizmus politikai képviselője. Másfelől viszont aggasztó társadalmi folyamatokra is figyelmeztetett, amelyek egyelőre nem közvetlenül a zsidók ellen irányulnak.

Heisler előadása elején egyértelműen leszögezte, hogy Magyarországon jelenleg nincs érdemi befolyással rendelkező antiszemita politikai erő sem kormányon, sem ellenzékben. Magyarország kormányát csak igazságtalanul lehet bármiféle antiszemitizmussal vádolni (a Mazsihisz egyértelműen megvédte az ilyen vádaktól a kormányt még a Zsidó Világkongresszus elnökének egy elhibázott nyilatkozatával szemben is a nyár folyamán). Senkinek meg sem fordul a fejében diszkriminatív jogszabályok bevezetése, senki nem képvisel a kormánypártok politikusi között zsidóellenes politikai nézeteket, és magától értetődő tárgyalópartnereket tekint a kormányzat a nagyobb zsidó szervezetek képviselőit.

Ráadásul, tette hozzá, még a Jobbik is változtatott a retorikáján, felhagyott a nyíltan rasszista beszéddel.

Az állam képviselői szép és felelős nyilatkozatokat tesznek a holokauszt emlékeztetővel kapcsolatban, folyamatos az együttműködés a nagy zsidó szervezetek és a kormány között, a vallásgyakorlás jogát sem kívánja senki korlátozni, a körülmételek és a kóser vágás elé nem gördítenek akadályt a törvényhozók.

A politikai folyamatok tehát megnyugtatóak, de továbbra is súlyos társadalmi örökséggel kell küzdenünk *Heisler* szerint: „a nemzeti önfelmentés hagyományával”. Azzal a veszéllyel féligazsággal, hogy a magyar nemzet mindig minden történelmi folyamatnak csak az áldozata volt, nincs felelőssége saját történetében, minden bajt kívülről hoztak ránk idegen erők. Ez az elképzelés épp azért veszélyes, mert féligazság: valóban sok külső csapást szenvedtünk el mi, magyarok, de ez nem törli el a felelősséget, amellyel szembe kell néznünk.

Ennek elhárítása azért veszélyes, mert megbénítja a nemzet önismeretét, nem teszi lehetővé a tanulságok levonását, így a hibák jövőbeni elkerülését sem, és félrevezető magyarázó elve minden probléma mögött megtalálja az „idegen” ármányt. Márpedig az ideget a történelem során nagyon sokszor azonosították a zsidóval. A legutóbbi felmérések azt mutatták, hogy a magyar közbeszédet eluralta a félelem az ismeretlen idegentől, ami, bármilyen veszélyes is, érthető. Nagyon sok kiszolgáltatott honfitársunk van olyan helyzetben, hogy féljen minden bizonytalanságtól, ők maguk is áldozatai ezeknek a folyamatoknak.

Ebben a helyzetben az erős, következetes érdekvédelemhez a határozottság, eltökéltség mellett szövetségesek keresésére van szükség, mert bárki kerülhet – akár véletlenül is – a bűnbak szerepébe. Fontos, de nem elég *Heisler* szerint zárt ajtók mögött tárgyalni, a zsidó hitközségnek nyitnia kell a magyar társadalom felé, segítenie kell az állampolgári ismeretek, a demokratikus együttműködés képességének átadását, erősítenie a társadalmi szolidaritást és megőrizni a függetlenségét a bal- és jobboldali politikai pártoktól egyaránt, nem szabad semmilyen módon részt vennie a pártpolitikai csatározásokban.

MEGHÍVÓ

A Hunyadi, a Frankel, a Lágymányosi és a Zuglói körzet szervezésében

fergeteges chanukkai rendezvénynek ad otthont a

József Attila Művelődési Központ (XIII. József Attila tér 4.) december 29-én 17.30-tól kb. 21 óráig.

A minden igényt kielégítő programból: gyertyagyújtás, ünnepmáltatás, élőzene (Béjn Hájámim zenekar), tombola (fődíjként repülőjegy Izraelbe), ajándékfánkok és meglepetések! Jó hangulattal és szeretettel várjuk az érdeklődőket.

Kiállítás a lengyel zsidómentőkről

Életüket kockáztatva – Zsidómentő lengyelek a vézskorszak idején címmel nyílt időszaki kiállítás a budapesti Holokauszt Emlékközpontban – írja az MTI.

A budapesti lengyel nagykövetséggel és a Lengyel Intézetrel közös rendezésű kiállítás anyagát a Lengyel Zsidóság Történetének Múzeuma (Polin Múzeum) és a Lengyel Köztársaság Külügyminisztériuma állította össze, az év végéig látható tárlat 18 panelen mutatja be a lengyel embermentőket.

A rendezvényen beszélgetést tartottak a lengyel és magyar vidéki zsidóság mentéséről. Ennek keretében *Anna Stróz*, a vézskorszak idején zsidókat mentő lengyelek múzeumának megbízott igazgatója mutatta be az idén márciusban megnyitott markowai múzeumot, amely az embermentő, mártírhalált halt *Ulma* család nevét viseli.

A kiállítást megnyitó *Jaroslav Bajaczyk*, a budapesti Lengyel Intézet igazgatóhelyettese rámutatott: a varsói Polin és a markowai *Ulma* Múzeum két véglet: előbbi hatalmas anyagi ráfordítással berendezett óriási kiállítás, utóbbi kicsi, kevés alkalmazottal működő múzeum. A lengyel diplomácia képviselői azonban

szeretnék összekapcsolni ezeket a kezdeményezéseket, és megmutatni, hogy mindegyiknek megvan a maga jelentősége, értelme.

Anna Stróz ismertetése szerint *József Ulma* és felesége, *Wiktorina Ulma* nyolc zsidó embert bújtatott, egy négytagú családot és még két embert, miközben már a befogadás pillanatában pontosan tudták, hogy ezzel az életüket kockáztatják.

A német katonák 1944-ben gyilkolták meg őket és a hat gyereket. A katonák először a padláson bújtatott emberekkel végeztek, majd a szülőikkel, így a gyerekeknek saját szülei kivégzését is végig kellett nézniük. Az exhumálás során az is kiderült, hogy a hetedik gyermekével várandós anyánál megindult a szülés. *Anna Stróz* kitért arra, hogy az *Ulma* család történetét bemutató kiállítást március óta több mint négyezer ember nézte meg, és a tárlat gyakran heves érzelmeket vált ki.

Szántóné Balázs Edit, az Országos Rabbiképző – Zsidó Egyetem oktatója a magyarországi vidéki zsidóság mentéséről szólva elmondta: az utóbbi években Lengyelországban és Magyarországon is sokkal több figyelmet fordítanak a zsidómentőkre, és ez fontos, hiszen „minden tisztelet és emlékeztet megérdemelnek”.

Ugyanakkor „óva intek mindenkit attól, hogy átessen a ló másik oldalára” – fogalmazott.

Hangsúlyozta, hogy a vidéki zsidóság mentése sokkal nehezebb volt, mint a budapesti zsidóké. Budapesten ugyanis nemzetközi segélyszervezetek működtek, és hosszabb idő is volt a mentésre, míg vidéken mindössze néhány hónap telt el a

Polin Múzeum

gettóba zárás és a deportálás között. Ráadásul a kisebb településeken mindenki ismert mindenkit, így elbújni vagy másokat bújtatni szinte lehetetlen volt.

Vidéken a magyar közigazgatás, amely a cigányok nyugat-magyarországi összegyűjtésekor többször lassította, szabotálta a rendeletek végrehajtását, a zsidók esetében ugyanezt nem tette meg – hívta fel a figyelmet.

Ugyanakkor az együttérzés megnyilvánulásaira vannak példák, ilyen például, amikor egy keresztény nő tüntetően sétál együtt a szombathelyi főtéren sárga csillagot viselő barátnőjével, és ezért később deportálják. Az együttérzésről árulkodik az is, hogy az emberek igyekeztek életmet juttatni a gettókba.

Szita Szabolcs, a Holokauszt Emlékközpont igazgatója arról beszélt, hogy a vidéki zsidóság esetében az önmentés is nehezebb volt. Egyrészt mert azok a zsidó emberek, akik korábban a közösség megbecsült tagjai voltak, nem akarták elfogadni, hogy

bujkálniuk kell, másrészt a vallási nevelés során azt tanulták, hogy a családnak veszélyben együtt kell maradnia. Így hiába hoztak papírokat Pestről, hogy megmentse legálább a fiatalokat, sokszor az édesanyjuk nem engedte el őket. Ráadásul aki menekült, az sem számíthatott arra, hogy befogadják.

MAGÁNNYOMOZÁS

FELSŐFOKON!

KOBA

DETEKTÍVIRODA:

06-70-647-7766,

www.kobadetektiv.hu

Kirándulás a főrabbi Szentendrére

Mint ismeretes, *Deutsch László* főrabbi hosszú évekig szolgálta az újpesti közösséget. Ez idő alatt gyümölcsöző kapcsolatot alakított ki a helyi *Israel Sela* otthon lakóival. Ünnepi műsorok összeállításában is igénybe vette segítségüket. Onnan elkerülve, máig nem szakította meg kapcsolatait az intézménnyel. Erről tanúskodik a hír, miszerint néhány héttel ezelőtt Szentendrre vitte az otthon fiataljait, akik nagy örömmel vettek részt az eseményen. Végigsétáltak a városka utcáin, és élvezték a finom meleg kávékat a Szamos cukrászdában. Tervükben volt a kis zsinagóga felkeresése is, de sajnos zárva volt.

Felújítják Balatonfüred egykori zsinagógáját

Balatonfüreden felújítják az egykori zsinagóga műemléki épületét, amelyben egy zsidó származású Nobel-díjas tudósról szóló, modern, állandó kiállítás is nyílik majd. A 200 milliós beruházás révén új kulturális és közösségi funkciót is kap az épület.

Az állandó kiállítás olyan zsidó származású Nobel-díjas tudósokkal ismert meg, akiknek munkássága mai életünkre is hatással van. Építészek, művészek, tudósok életművével, ami példa lehet mindenki számára, illetve olyan felfedezésekkel, amelyek előbbre vitték az egész világot. Az épület felső szintjén a zsidóság tudományos és technikai kultúráját bemutató interaktív tematikus tárlat lesz látható, az alsó térben pedig egy iskolai osztályt is befogadni képes, többcélú múzeumpedagógiai helyiséget alakítanak ki.

Az EGT Alapok Kulturális és természeti örökség programjának keretében megvalósuló beruházás 194 millió forintba kerül, amelyek munkássága mai életünkre is hatással van. A kiállítás várhatóan jövő májusra készül el.

– Több évvel ezelőtt adtuk be a pályázatot, azt szeretnénk, hogy az ófalú legrégebbi épülete megújítva, de értékét megőrizve, új funkciót kapjon. Kiállítóhelyként és közösségi térként működik majd az épület, terveink szerint néhány héten belül elkezdődik a beruházás – mondta *Bóka István* polgármester a jelenleg elhanyagolt állá-

potban lévő egykori zsinagógában tartott sajtótájékoztatóon.

A zsinagógáról további információk, látványtervek, archív képek a balatonfured.hu/zsinagoga oldalon találhatóak.

– Egy egészen új, világviszonylatban is egyedülálló kiállítás megvaló-

sítására vállalkozunk. Az önkormányzattal közösen alakítottuk ki az épület múltjához méltó leendő kiállítás szakmai koncepcióját. A kiállítás felhelyezi Füredet a múzeumpedagógia nemzetközi térképére. Reményeink szerint nemcsak a magyar közönségnek, főleg a fiataloknak jelent majd nagy kulturális élményt, hanem jelentős számban vonz külföldieket. A kiállítás egy új épületben kap majd helyet. A hajdani zsinagógaépület, amely egy korai katolikus templom alapjaira

épült református templomból lett zsidó imaház, a felújítás után – régi hiányt pótolva – közösségi épületként működik majd – fogalmazott levelében *Olti Ferenc* tanácsadó.

A Balatonfüredről elhurcolt holokausztüzlélők egyetlen olyan leszármazottja, aki ma is a városban él, hangsú-

lyozta: nem egy szomorú, a vészkor-szakra, a füredi zsidó közösség megsemmisítésére emlékező kiállítás tervezünk, hanem olyan tudósokat mutatunk be, akik ha nem menekülnek el időben, ugyancsak áldozataivá váltak volna a faji alapú öldöklésnek.

A műemlék épület alapja a középkori Füred falu temploma volt, amelyet Szent Margit tiszteletére építettek. Először említése egy 1267-ben kiadott oklevélből ismert. A templomot fordulatok és tragikus története során többször is újjáépítették. 1855-ben az épületet a reformátusok eladták a füredi zsidó hitközségnek, egészen 1944-ig működött zsinagógaként. Sorsa a második világháború után a többi vidéki imaházéhoz hasonlóan alakult: a benne őrzött tóratekercseket elvitték, megszűnt szakraális funkciója. Az 50-es, 60-as években hajógyári raktárként, garázsként használták, majd 1991-ben magánkézbe került, étteremként működött, az elmúlt években azonban magára hagyatva, üresen állt.

balatonfured.hu

Visszatért egy temető

2015 májusában, az „ócska temető”, azaz a régi református temető tisztításakor előkerült a bokrok közül két héber feliratos sírkő. 2016. november 29-én Cserépfalu képviselő-testülete határozatot hozott arról, hogy egyetért a cserépi zsidó temető tulajdonjogának visszaállításával.

A temető sorsa rém egyszerű. A 19. század közepén a Cserépfaluban élő zsidók a református temető mellett kaptak helyet, és a következő évtizedekben ide is temetkeztek. 1944-ben elvitték a zsidókat a faluból, s a sírköveket is elvitték a temetőből, majd 1950 után államosították a területet.

Ahol héber feliratos sírkő van, ott temetőnek is kell lennie. Tanácsokat kértünk zsidó szervezetektől, és párhuzamosan elsődleges források után kutattunk. Megtaláltuk 19. századi és 20. századi térképen is a temető helyét, megbizonyosodtunk arról, hogy temetkeztek Cserépfaluban zsidók, majd a levéltárból kaptunk végső megerősítést. Egy 1950-es iraton pontosan jelezték a zsidó temetőt.

Két református temető között helyezkedik el a sírkert. Az áttörést az jelentette, amikor a reformátusok októberben össze szeretnék volna vonni a két temetőt, hozzávéve a zsidó temetőt is.

Ekkor kértünk több szervezettől is segítséget, végül a Mazsihisz adott megbízást részünkre, készítettünk egy beadványt dokumentumokkal, melyben kértük, hogy a temető kerüljön a felekezet tulajdonába.

Balázs Deutsch István

KÖNYV

Darabont

Nemrégiben érdekes könyv került a kezembe: Mihail Kamjanyicin *Darabont* című műve, melynek címlapján a vörös csillagban olvasható a műfaji meghatározás: egy szovjet titkosügynök emlékirata.

Kamjanyicin könyve nem esik sem az önmosdatás, sem a visszaköpdösés vagy piederstálra emelés bűnébe. Már az elején megfogott az egyes szám első személyben elmesélt történet szerénysége és önróniája. Nem akarom lelőni az olvasás örömét, ezért talán kedvcsinálnak néhány dolgot árulok el csupán. A szerző 1920-ban a kárpátaljai Szolyván született, félig ruszin, félig magyar családban. A kárpátaljai kis falu lakóira igaz volt az a pesti vicc, hogy legalább három országhoz tartoztak anélkül, hogy kitétek volna a lábukat falujukból. A főhős születésekor véletlenül Csehszlovákiához tartoztak, később Ukrajna, majd azt is bekebelezve a Szovjetunió lett útlevelük kiadója, ha egyáltalán a faluban ilyenre igényt tartott volna valaki. Mindenesetre népek kohójának joggal lehetett nevezni ezt a kis helységet. Békében és szeretetben éltek együtt ruszinok, tótok, svábok és nagy létszámban vallásos zsidók. Főhősünk – akit akkor még Mihajlo Kamjanyicának hívtak – akaratlanul többnyelvű világpolgár lett. Beszért ruszinul, oroszul, szlovácul, nemetül, és a zsidóktól megtanult jiddisül társalgási szinten. A nagy rendező, a sors, úgy intézte, hogy miután Szolyva is a Szovjetunió része lett, az egyébként fényképező végzettségű fiatalemberrel egyik pillanatról a másikra nagy tervei lettek a szovjet katonai hírszerzésnek. Választás elé állították. Vagy lágerélet a végtelenségig, vagy rövid (ma úgy mondanánk, hogy OKJ-s) kémképzés után átadják a háborús Magyarországra, és egy összekötő útján onnan lesz köteles kódolt rádióüzenetekben tájékoztatni a szovjet hadsereg hírszerzését a Magyar Honvédség állapotaival. Ő természetesen ezt a kalandot vállalta. 1942-ben dobták át, új személyazonossággal. Kiképzői úgy döntöttek, hogy mostantól szentmiklósi Miklóssy Ivor a neve. Ezt a kacifántos nevet azért találták ki számára, mert nagyon jól tudták, hogy a sznob magyar polgárság és főleg a katonatisztek körében sokat adnak arra, ha valaki nemesi származású.

Innen kezdve az első személyben elmesélt történetben élvezhetjük a Budapestben bekvártélyolt és fotóműtermet nyitott kém csetlését, botlását. Ivor nem James Bond, még csak nem is Stirlitz, hibát hibára halmoz, de valahogy az Isten mindig vigyáz rá. Jellemző a szovjet hírszerzésre, hogy egy első világháborús Budapest-térképpel engedték 1942-ben megérkezni, így egyetlen utca-név sem volt ismert számára azon a területen, ahol működnie kellett.

Mégis sikerült beszerveznie hol csellel, hol pénzzel, hol zsarolással többek között az ifjú Horthy Miklós titkáráig bezárólag több polgári és katonai informátort.

Az ő kódneve volt a rádiózásban a címben jelzett Darabont.

Hangos nevetésre ingerelt, amikor leírja, hogy egy elhagyott gyártelep mellett haladt el, amikor meghallotta, hogy bent hárman jiddisül beszélnek. Ivor odaszólt nekik jiddisül:

– Vos iz der mer, khaverim? Iz der tshulnt nisht greyt? (Mi a baj, barátaim? Nem sült meg a sólet?)

– Ver bizti? Bizt nisht indzerer! (Hát te ki vagy? Te nem a mieink közül való vagy.)

– Take neyn. Ikh bin a goy fin Minketsh. (Bizony nem. Én egy goj vagyok Munkácsról.)

Ezt is megúsza, éppúgy, mint sűrű szerelmi kalandjait, ahol egyik szeretője egy zsidó gyerekorvosnő, akivel a viszonyuk csupán akkor szakad meg, amikor a doktornőt is elindítják a halálvonattal.

Aki a botcsinálta szuperkém kalandjaira kíváncsi, ajánlom, vegye meg Kamjanyicin könyvét, melynek nyelvi leleményességéről és hitelességéről gondoskodott a magyar újságírás két nagy „szent tehene”, az orosz-szovjet ügyekben szaktekintélynek számító *Bokor Pál* (fordító) és *Kulcsár István* (sajtó alá rendező).

Spánn Gábor

Ahol szétoszlik a világhossz – ezzel a címmel jelent meg Csutkai Csaba nyíregyházi fotóművész legújabb fotóalbuma. A szokatlan cím egy különös világ képeit rejt. A művész öt esztendeje fényképezi a zsidó temetőket, ez idő alatt több száz kép készült több településen, határon innen és túl, azon sírkertekben, ahol nagy tudású rabbi (csodarabbi) vannak eltemetve.

Palócföldi zsidó szabadegyetem

A balassagyarmati zsidó örökséget negyedszázada ápoló, egyben a zsidó-keresztény kapcsolatokat is másfél évtizede „misszióként” építő helyi Kertész István Alapítvány a közelmúltban tartotta meg újabb nyilvános, zsidó szabadegyetemi „szemináriumi óráját”. Az Ipoly mentén ismételtelen nagyszámú „ökumenikus” hallgatóságot vonzó, magas színvonalú művészeti, kulturális rendezvény első részében *Csach Gábor* művészettörténész (a város alpolgármestere) a Rózsavölgyi Márk Művészeti Iskola galériájában zsidó és keresztény gyökerekkel rendelkező neves fővárosi képzőművészek baráti társaságának kiállítását nyitotta meg. (A 2017 februárjáig megtekinthető művek alkotói: Dr. habil. Molnár Kálmán DLA, professor emeritus, grafikusművész, Bányász Judit Ferenczy Noémi-díjas textilművész, Göbölös Márta Ferenczy Noémi-díjas textilművész, Kozma Vera textilművész, Sárváry Katalin Munkácsy-díjas öltözképző textilművész, Széles Judit Ferenczy Noémi-díjas textilművész.)

Ezt követően az iskola koncerttermének színpadán – csodálatos zsidó és keresztény zenei és irodalmi betétekkel fűszerezve – színvonalas és felemelő hatású beszélgetés hangzott el a képzőművészek, valamint a sorozat szellemi atyja, egyben moderátora, *Majdán Béla* művelődéstörténész, az alapítvány szakmai vezetője között. Közreműködtek: *Nógrádi Gergely* (zsidó kántor, operanékes), *Lengyelné Zsoldos Emőke* (hárfa) és *Lengyel László* (vers) református házaspár, *Záborszky Csaba*, a néhai helyi, köztisztviselőként álló evangélikus lelkész fia (vers), valamint a 143 éves Balassagyarmati Dalegylet, *Ember Csaba* karnagy vezényletével.

A zsidó és kereszt(y)ény családi gyökereiket, kulturális örökségüket megvalló, szüleiknek 20. század közepi meghurcoltatásait is – bölcs emberséggel, könnyet fakasztóan megható módon – föllevenítő, őszinte művészi beszélgetéshez jól illeszkedtek időnként az ősi zsidó dallamok vagy éppen az Ave

Kozma Vera: Siratófal (részlet)

Maria, csakúgy, mint például Karinyth Frigyes: Barabbás, illetve Vörösmarty Mihály: Liszt Ferenchez című zseniális írása. Utóbbiakat egy Szcenci Molnár Albert-leszármazott hárfájátékával kísérte.

A balassagyarmati zsidó egyetem ismét felemelő szellemi élménnyel gazdagította „Palóccsország fővárosának” és határon átnyúló térségének kultúraszertető közönségét. Az esemény zárásaként a mindinkább „tisztelőbeli palócföldi” is váló Nógrádi Gergely (ez esetben mint író) saját könyveiből száz kötetet, valamint mese CD-eket ajándékozott a város általános és középiskoláit képviselő pedagógus és diák küldötteknek.

Nagy Angela

IZRAELI SZÍNES

Szeretlek, Jeruzsálem!

Csodálatos, ragyogó falaid,
Csendes és zajos utcáid,
Szeretlek, Izrael fővárosa,
Isten és ember alkotása.

Kétezer éves hosszú történelem,
Elraboltak, és nem voltál velem,
Közben mindenhol gyűlöltek engem,
Elszóródva vándorolt a népem.

Halálfáradtan tértem hozzád haza,
Ott, ahol Dávid királynak a tornya,
És a Siratófal – kérelem Istenhez,
Nagyon kérem, védjen meg tégedet!

Kacagva kergetem a pillangókat,
Mert ilyenek csak falaid közt vannak,
Kívánok boldogságot azoknak,
Akik Jeruzsálem falai közt laknak.

Arije Singer
Sydney

Közös békemenet a sivatagban

A Nők a Békéért mozgalom A remény menete néven szervezett egy igen látványos demonstrációt, amelyen 4000 izraeli és palesztin nő vonult a Holt-tenger északi részétől egészen Jeruzsálemig. A nők csak egyetlen dolgot követeltek demonstrációjuk során: megállapodást a két nép közötti konfliktus békés rendezéséről.

Igencsak megindító látványt nyújtott, amint A remény menete elnevezésű demonstráció során több ezer zsidó és arab nő fehérbe öltözve, egy hosszú sorban kigyózik keresztül a Júdeai-sivatagon. A két hétig tartó békemenet Ros Hanikráról, Izrael egyik legészakibb részéről indult, és egészen Jeruzsálemig, a miniszterelnöki rezidenciáig tartott, ahol is egy nagy béketüntetéssel ért véget. A Nők a Békéért elnevezésű mozgalom ezzel a demonstrációval az izraeli-palesztin konfliktus békés, politikai úton történő rendezését szeretné elérni.

A menet utolsó szakaszán, amely a Holt-tenger északi részéről indult, már nagyjából 4000 fehérbe öltözött nő vonult Jeruzsálem felé, zsidók és arabok, vallásosak és szekulárisok egyaránt. A több vallás számára is fontos jelenséggel bíró Kaszer el Jahudtól már a 3000 izraelihez 1000 palesztin nő is csatlakozott, hogy együtt vegyenek részt az utóbbi évek legnagyobb békemenetében.

aKibic.hu

Simon Peresz sírkőavatása

Benjámín Netanjahu miniszterelnök, Reuven Rivlin államelnök, a Peresz család és barátok jelenlétében zajlott Simon Peresznek, Izrael kilencedik elnökének sírkőavatása.

„Ünnepélyes és mély szomorúság vett körül minket az elmúlt harminc napban, hogy már nem vagy velünk, Simon. Mióta elhagytál minket, történetek kerültek napvilágra rólad és tetteidről. Újra és újra elmesélték szere-

pedet az ország alapításában” – kezdte a megemlékezést Rivlin elnök.

Netanjahu beszédében felidézte első dimonai élményét: „Amikor tiszt voltam, éjjel-nappal járőröztem az országban. Egy este Dimonához értünk, ahol azt mondták nekünk, hogy nem léphetjük át ezt a vonalat. Beleltem néhány évtizedbe, mire végül bemehettem a dimonai reaktorba. Az egyetlen ok, hogy létrejöhett, Simon

Fotó: Gálit Etzion

Peresz volt. Kérvényeztem, hogy a nukleáris kutatóintézetet Simon Pereszről nevezzék el.

A család kérésére idézeteket véstek a sírkőbe. Az egyik oldalán Izrael első miniszterelnökétől, Dávid Ben Guriontól szerepel egy mondás: A szellemi jellemvonás és Izrael belső ereje a fő tényezője jövőbeli biztonságunknak és helyünknek a világban.

A másik oldalon egy passzus Ézsaiás 2.4 könyvéből: Ok pedig kardjait ekevassá kovácsolják, és lándzsáikat szőlőmetsző késekké. Nemzet nemzet ellen kardot nem emel, és nem tanul többé hadviselést.

Chaim Nahman Bialik héber-jiddis költő Halálom után című verséből is olvasható egy részlet: Még egy dala volt... És most látni, hogy a dal elpusztult, a dala elveszett, eltűnt örökre.

A sírkövön ez áll: Az államot alapító atyák egyike volt, melyet egész életében szolgált.

Simon Peresz politikai szerepkörei: államelnök, miniszterelnök, honvédelmi miniszter, külügyminiszter és pénzügyminiszter.

Végül a sírfelirat tisztelőleg a legjelentősebb munkái előtt, kiemelve azokat, amelyek Izrael biztonságának megalapozásához kötődnek, beleértve a dimonai reaktort.

A család kérésére Peresz legjellemzőbb tulajdonságai is felkerültek a kőre: államférfi, könyv-, költészet- és művészetimádó, Nobel-díjas, látnok és pragmatista.

Ziva David/ujkelet.live

Kiterjedt KGB-kapcsolatok Izraelben

A volt szovjet titkosszolgálat, a KGB a Szovjetunió összeomlásáig hatalmas erőfeszítésekkel építette ki és próbálta fenntartani izraeli ügynökhálózatát – derült ki a szervezett 1992-ben nyugatra dezertált tisztjének, Vaszilij Mitrohinnek Izraelben először feldolgozott és nyilvánosságra hozott archívumból.

A *Jediót Ahronót* című izraeli újság internetes hírportálja, a *ynet* már közölte, hogy magas rangú izraeliek – parlamenti képviselők, sőt egy vezérkari tábornok is – szerepelnek a KGB ügynöklistán, írja az MTI. A lap egyik pénteki mellékletében megkezdte a részletes beszámoló közzétételét, és több hétvégi számban folytatja majd.

Az újság küldöttsége Ronen Bergman biztonsági szakértő vezetésével fél évvel ezelőtt az angliai Cambridge-be utazott, ahol a brit hatóságok az úgynevezett Mitrohin-archívumot őrzik, amelynek tartalmába a kutatók 2014 nyara óta betekinhetnek.

Az angol biztonsági szervek által engedélyezett iratokat az izraeli újságírók lemásolták, és az utóbbi hónapokban oroszról héberre fordították, majd összevetették más rendelkezésre álló forrásokkal, valamint megkérdezték tartalmukról a még élő és beszélni kész szemtanúkat.

Mitrohin, a KGB archívumának egyik vezető dolgozója a Szovjetunió összeomlása után, 1991-ben sétált be az általa kimásolt, illetve kijegyzetelt dokumentumokkal a moszkvai brit nagykövetségre, és egy évvel később már Nagy-Britanniában élt. Dezertálása után volt szovjet ügynökök hada lepleződött le Angliában, Franciaországban, Németországban és az Egyesült Államokban, becslések szerint világszerte mintegy ezer titkos ügynök kitérére derült fény.

Az archívumból kiderül, hogy a szovjet titkosszolgálat kiemelt jelentőséget tulajdonított az izraeli ügynökök beszerzésének. Már az ötvenes években sikerült beépülniük a kormányzat legmagasabb szintjeire: jelentett nekik többek közt Jakov Liftin, aki a Kneszet képviselője volt

Hatalmas feltárás: megvan a kétezer éves ostromhelyszín

Izraeli régészek megtalálták annak a 2000 évvel ezelőtti csatának a helyét, ahol a várost ostromló római katonák betörésükhöz lerombolták Jeruzsálem falait – jelentette be az Izraeli Régészeti Hatóság (IAA).

Tavaly télen kerültek felszínre a csata nyomai a Bezalet művészeti akadémia új egyetemi negyedének építésénél, s a leletek igazolják a kortárs hadvezér és történész, Josephus Flavius korabeli leírásait. A lerombolt falrészlet a jelenlegi óváros falain kívül található, éppen ott, ahol Flavius szerint egy harmadik várfalat építettek a város védelmében, mert készültek az összecsapásra a rómaiakkal.

A régészek megtalálták egy torony maradványait is. A tornyot a római harcok ostromgépei által kilőtt parittyakövek és kőledések veszik körül.

„Ez a város betételére és a Szentély lerombolására tartó, Titus vezette római hadsereg intenzív bombázásának lenyűgöző bizonyítéka” – hangoztatja a régészeti hatóság közleménye.

A szakemberek szerint a rómaiak azért bombázták a falakat, hogy támadják a városfalak védőit, és fedezetet nyújtsanak a római harcosoknak a faltörökösök bevetéséhez, a város védelmi vonalának megtöréséhez.

A város jelenleg orosz negyedként emlegetett nyugati, belvárosi részén találták meg az egykori harmadik fal maradványait, amelynek feladata Flavius Zsidó háború című műve szerint az volt, hogy védje a régebbi falakon kívül akkoriban újonnan felépült lakónegyedet.

Az ásások eredményeit október végén ismertették részletesen a Jeruzsálemi Héber Egyetemen.

atv.hu/MTI

1949 és 1965 között. Szintén szerepelt a listájukon az Izraelben napjainkig igen ismert Mose Szné, aki a mai hadsereg elődjének, a Haganának az országos parancsnoka volt, majd népszerű közszereplő lett.

A Szarajevóban született Jakov Vardi, az izraeli nemzeti vízellátás egyik legfontosabb megteremtője – akiről egy hidat is elneveztek a Jordán folyón – szintén a KGB ügynöke volt. És volt is miről jelentenie, mert részt vett például az 1967-es közelkeleti háborút követő nemzetközi tűzszüneti tárgyalásokon is.

A KGB felhasználta más szocialista országok beépített embereit is, például harminchat olyan zsidótól is információkat gyűjtött, akik 1947 és 1950 között Bulgáriából vándoroltak Palesztinába, illetve Izraelbe. Egyikük Hájim Weizmann, az első államelnök titkárságán talált munkát, és onnan jelentett.

Egy másik bolgár-szovjet ügynök, Slomo Smali, az izraeli kommunista párt ötvenes évekbeli központi bizottságának egyik tagja, főtítkárának barátja volt, és mellesleg egészen 1975-ig dolgozott a KGB-nek is. Egy lengyel ügynök, Lucian Levi beépült az izraeli belbiztonsági szervezetbe, a Sin Bétbe, de ő hét évig tudta csak informálni a szovjeteket, mert 1957-ben lebukott.

A szocialista országok Románia kivételével 1967-ben, a hatnapos háború után megszüntették diplomáciai kapcsolataikat Izraellel, ami súlyos csapást okozott a KGB-nek, mert ügynökei jelentős részével megszaktak a kapcsolata.

A kérdés annyira fontos volt Jurij Andropovnak, a KGB akkori vezetőjének, hogy 1970-ben a Mitrohin-archívum szerint utasítást adott a legjobban felkészített, úgynevezett TN ügynökök bevetésére. A különleges akciócsoportnak egyszerre öt emberét irányították át Izraelbe, hogy újraépítsék a kapcsolatokat az „alvó” helyi ügynökökkel.

Egy véletlen miatt azonban 1973-ban a vezetőjük lebukott, tizennégy évre ítélték, de egy év múlva egy fogolycsere keretében visszakérült Moszkvába. A Sin Bétnél azt tervezték, hogy nyomon követik, és általa

leleplezik az izraeli ügynököket, azonban váratlanul azonnali letartóztatására kaptak parancsot, amit minden bizonnyal a cikkben csak fedőnéven említett KGB-ügynök, Malinka intézett a háttérből, aki a Sin Bét igen magas rangú vezetőjeként dolgozott Moszkvának. Őt soha nem ítélték el, és néhány éve elhunyt.

A KGB külföldiek beszerzésére is kihasználta Izraelt. Tel-Avivban lett ügynök többek közt Rosario Castellanos mexikói nagykövet, Carlos Diemer chilei nagykövet és Adrian Olejnyikov orosz kispap, a jelenlegi szentpétervári püspök.

Az archívum szerint az 1971 és 1973 között Izraelbe vándorolt száz-ezer szovjet zsidó közül is sokakat beszerveztek. A Sin Bét szakértői három csoportra osztották az ekkor érkezett ügynököket: egy részük azonnal jelentkezett a Sin Bétnél, egy részükkel a KGB nem lépett kapcsolatba később, egy részük pedig jelenteni kezdett. Közülük sokan lebuhtak, de sokak szerepére máig nem derült fény.

A lebukott bevándorlók között volt olyan mérnök, aki a Merkava tank kifejlesztésén dolgozott, volt, aki a Lavi repülőgépjármű kialakításában talált kettős munkát, de közéjük tartozik például az izraeli asztalitenisz-válogatott vezetője, Alexander Radelis is.

A leleplezett ügynököket a Sin Bét általában megpróbálta rávenni, hogy kettős ügynökké váljanak, és hamis információkkal téveszték meg a szovjeteket. Két ilyen ügynök segítségével sikerült lebuktatni 1981-ben a KGB egyik legfontosabb emberét, Markusz Klinberget, aki az izraeli biológiai kutatóintézet titkos kutatásairól szállította a híreket Moszkvának, amiért később húsz év börtönbüntetésre ítélték.

A Mitrohin-aktákból is is kiderült, hogy ő különösen fontos lehetett, mert a KGB egyik akkori vezetője, Vlagyimir Putyin megpróbálta fogolycserével értékes lebukott izraeliekre váltani, de Putyin ez az erőfeszítése nem járt sikerrel.

NTT

A Magyarországi Zsidó Örökség Közalapítvány (Mazsök) 2017. évi projektpályázati felhívása

A Magyarországi Zsidó Örökség Közalapítvány az alábbi pályázatot hirdeti meg.

1. Pályázati témakörök

I. A vallási élet és zsinagógai életközösségek támogatása

- Zsinagógai zsidó nevelés, oktatás
- Az oktatással, neveléssel, vallási életről kapcsolatos szellemi termékek létrehozása, ezekkel kapcsolatos kutatások
- A hitélettel kapcsolatos kulturális és művészeti tevékenység
- A zsidó vallással kapcsolatos ismeretterjesztés
- A zsinagógai vallási élet támogatása
- Tóratekercek és más zsidó vallási kegytárgyak felújításának, pótlásának támogatása

II. A zsidóság szellemi és kulturális örökségének védelme és fejlesztése

- A zsidó kultúra támogatása, terjesztése, örökségének kutatása, megővése
- Könyv, folyóirat, újság megjelentetésének, internetes megjelenések támogatása, új művészeti alkotások létrehozása
- Zsidósággal kapcsolatos fesztiválok, kulturális események, kiállítások szervezésének, megrendezésének támogatása
- A zsidósággal kapcsolatos történeti, szociológiai, művészettörténeti kutatások

III. Zsidó közösségépítés, szociális és egészségügy támogatása

- Egészségügyi tevékenység támogatása (pl. kórházi betegápolás, otthoni betegápolás, rászorult szociális gondozása stb.)
- Szervezett közéleti tevékenység támogatása
- Házi gondozás támogatása (a holokauszt-túlélők gondozására ez a támogatási forma nem igényelhető)
- Sporttevékenység támogatása
- Szervezett formában történő közösségépítő programok támogatása

IV. Zsidó iskolák, bölcsődék és óvodák eszközfejlesztésének támogatása

- Fejlesztő játékok, taneszközök, sporteszközök, számítástechnikai eszközök, oktatási segédanyagok beszerzése bölcsődék, óvodák, iskolák részére

Az I-IV. pályázatok elbírálási szempontjai

- A pályázat értékteremtő, illetve szociális, közösségi minősége
- A pályázónak a pályázatával kapcsolatos tevékenységének ismertetése
- Önerő – a más forrásokból biztosított, illetve a kért támogatás aránya
- A benyújtott költségvetés megalapozottsága

2. Pályázók köre

Pályázatot az alábbi szervezetek adhatnak be:

- Magyarországon bejegyzett, magyarországi székhelyű szervezet. Hitközség (a Mazsökhiz, az EMIH, a MAOIH) közvetlenül nem nyújthat be pályázatot, de pályázatot nyújthat be a körükbe tartozó, önálló jogi személyiséggel rendelkező vagy nem rendelkező taghitközség, zsinagóga, egyéb szervezet. A

jogi személyiséggel **nem rendelkező** szervezetnek a pályázatban jeleznie kell, hogy a szerződést mely jogi személy képviselőjében köti meg.

- Magyarországon bejegyzett gazdasági társaságok.

A pályázatok közül előnyben részesül, amelyik azonos feltételek mellett a pályázati célokat kisebb támogatással, vagy szélesebb kört elérve, vagy a pályázó eddigi munkássága alapján nagyobb valószínűséggel képes elérni, illetőleg igényes, de nem tömegizlést kielégítő, piaci sikerre nem számító projekt megvalósítása.

3. Pályázati eljárás

3.1. A pályázatot a **Pályázati űrlap, adatlap és költségvetés** kitöltésével kell elkészíteni, amelyek a Mazsök honlapjáról, a <http://www.mazsok.hu> címről letölthetők. A kiíró az elbírálás során csak a pályázati űrlap, adatlap és költségvetés tartalmát vizsgálja, ezért további mellékletek beküldését kéri mellőzni.

3.2. Pályázni csak a **2017. január 1-je – 2017. december 31. között** megvalósuló projekkel lehet.

A támogatás utólagos finanszírozással történik a pályázati elszámolás kuratórium által történő elfogadását követően. A pályázat során szétosztható összeg 45.000.000 Ft

Egy pályázatra maximum 1 millió Ft támogatás adható.

3.3. **Beadási határidő: 2017. január 19. 23 óra 59 perc**

A beadási határidő elmulasztása jogvesztéssel jár, a határidő lejártát követően érkezett pályázatokat a Mazsök nem fogadja be, azok elbírálásra nem kerülnek.

Tartalmilag vagy formailag hiányos pályázat esetén a Mazsök egy ízben hiánypótlási felhívást ad ki, amelyet a pályázónak 8 napon belül kell teljesítenie, a hiánypótlási határidő elmulasztása jogvesztéssel jár, későbbi, újabb hiánypótlásnak helye nincs.

A pályázatokat **kizárólag** elektronikus úton, a **projektpalyazat2017@gmail.com** e-mail-címre kérjük benyújtani.

A pályázat beérkezéséről a Pályázatkezelő e-mailben értesíti a pályázót.

3.4. Elektronikus úton **kötelezően** csatolni kell:

- **Adatlapot, Pályázati űrlapot, költségvetést aláírással, pecséttel ellátva egy közös pdf fájlban,**
- **Egy db excel fájlban a költségvetést.**

A támogatási szerződés megkötésére a kuratóriumi döntést követően kerül sor. A szerződéskötés végső határideje: **2017. április 30.**

Amennyiben ezen időpontig a támogatást elnyerő szervezet nem küldi be a szerződés megkötéséhez szükséges dokumentumokat, a Közalapítvány eláll a szerződés megkötésétől.

A Magyarországi Zsidó Örökség Közalapítvány pályázati felhívása szervezetek 2017. évi működési támogatására

A Magyarországi Zsidó Örökség Közalapítvány magyarországi zsidó szervezetek működési költségeinek támogatására az alábbi pályázatot hirdeti meg.

1. Pályázók köre:

Minden olyan magyarországi bejegyzésű zsidó szervezet pályázhat **2017. évi** (2017. január 1. és december 31. közötti időszak) működési költségeinek támogatására, amely megfelel az alábbi feltételeknek:

- Egyesületi vagy alapítványi formában működik (egyház és a Ptk. hatálya alá tartozó szervezet nem pályázhat);
- Igazolja, hogy 2015. január 01. napja előtt jogerősen nyilvántartásba vették;
- Nem tagja olyan szövetségnek, ernyőszervezetnek, amely alaptevékenységének támogatására pályázatot nyújtott be a Magyarországi Zsidó Örökség Közalapítványhoz (nyilatkozattal);
- Amennyiben a pályázó szervezet eddig még nem részesült működési támogatásban, legalább két zsidó szervezet (nem a pályázó ernyőszervezet tagszervezete) ajánlja a pályázó alaptevékenységének támogatását a Kuratóriumnak.

2. Támogatás jellege, összege:

2.1. Vissza nem térítendő pénzügyi támogatás működési költségekre, amelynek felhasználásáról a kedvezményezett a támogatási szerződésben meghatározott időpontig köteles elszámolni.

2.2. A pályázati cél megvalósulása esetén, vagy amennyiben az elszámolás a megadott határidőig nem történik meg, a támogatás összegét köteles a kedvezményezett a Közalapítványnak 2018. szeptember 30-ig visszautalni.

2.3. Pályázható támogatás összege: legfeljebb 6.000.000 Ft.

Rendelkezésre álló forrás mindösszesen: 45.000.000 Ft.

A döntéshozó a támogatást a kértnél alacsonyabb mértékben is megállapíthatja.

3. A támogatható, elszámolható költségek köre:

A pályázók kizárólag a szervezet alaptevékenységére fordított, indokolt és igazolt működési költségeik, azon belül az alábbi kiadásaiik támogatására pályázhatnak:

- Székhely, működési hely működtetésével kapcsolatos költségek (pl. bérleti és fenntartási költségek, közműdíjak, irodaszerek, irodai eszközök);
- Adminisztrációs, ügyintézési és egyéb bérek és bérjellegű kifizetések, megbízási díjak, ezek járulékaik;
- Adminisztrációs, közjegyzői, hatósági eljárási, bírósági és egyéb díjak, bankköltségek és ügyintézési költségek;
- Telefon-, internet-, postaköltség;
- Irodai gépek és tartozékaik beszerzése, bérlete, üzemeltetése és karbantartása;
- Kizárólag a működéssel kapcsolatos egyéb költségek (pl. belföldi és külföldi teher- és személyszállítás, bel- és külföldi utazás, reprezentáció, összesen a megítélt támogatás legfeljebb 10%-a lehet);
- Előzőekben fel nem sorolt egyéb költségek – összesen legfeljebb a megítélt támogatás 10%-a lehet.

4. A részvételi feltételeknek megfelelő pályázatok elbírálási szempontjai:

- A szervezet által ellátott feladat fontossága
- A szervezet tevékenységében jelentős súlyt képvisel-e a szociális gondoskodás
- A szervezet súlya a hazai közéletben
- A szervezet nyilatkozattal igazolt taglétszáma
- A szervezet nemzetközi elismertsége

5. Pályázat benyújtása

A pályázat tartalma:

- **pályázati adatlap, pályázati űrlap, pályázati költségvetés, aláírván, pecséttel ellátva egy pdf fájlban.**

- 2 zsidó szervezet ajánlása (az 1. d. pontban meghatározott feltételek fennállása esetén),

- 1 példány bejegyző bírósági végzés másolata **egy pdf fájlban.**

A pályázatot **2017. január 19-e 23 óra 59 percig kizárólag** elektronikus úton kell beküldeni a **szervezetipalyazat2017@gmail.com** e-mail-címre.

A pályázat beérkezéséről a Pályázatkezelő e-mailben értesíti a pályázót.

A beadási határidő elmulasztása jogvesztéssel jár, a határidő lejártát követően érkezett pályázatokat a Mazsök nem fogadja be, azok elbírálásra nem kerülnek.

Tartalmilag vagy formailag hiányos pályázat esetén a Mazsök egy ízben hiánypótlási felhívást ad ki, amelyet a pályázónak 8 napon belül kell teljesítenie, a hiánypótlási határidő elmulasztása jogvesztéssel jár, későbbi, újabb hiánypótlásnak helye nincs.

Szervezetenként csak egy pályázat nyújtható be.

Azok a szervezetek, amelyeket a Mazsök korábban már támogatott, újabb támogatási szerződést csak akkor köthetnek, ha 2015-ben a kapott támogatással a Támogatási Szerződés előírásai szerint elszámoltak, és az elszámolást a Kuratórium elfogadta. Az eredményesen pályázóval a Mazsök Pályázati Bizottsága és a Kuratórium által jóváhagyott típus szerződés alapján kell szerződnie.

6. A pályázati folyamat időrendje

A kérelmek elektronikus beadásának határideje: **2017. január 19. 23 óra 59 perc.**

Szerződéskötés várható időpontja: **2017. április 30.**

A támogatásban részesülő pályázóknak a szerződéskötés időpontját követő 30 napon belül utalva át a Közalapítvány a támogatás összegét.

7. A pályázat elbírálása

A Közalapítvány Kuratóriuma a döntést indoklás nélkül, írásban közli a pályázókkal. A döntés végleges, ellene jogorvoslatnak helye nincs.

8. A pályázati támogatás felhasználásának ellenőrzése

A pályázati támogatás szerződés szerinti felhasználását a Közalapítvány vagy megbízottja ellenőrizheti, amihez a nyertes pályázó köteles a szükséges segítséget megadni, a kért adatokat és a dokumentumokat biztosítani.

A pályázati elszámolási határidőre a kedvezményezett összefoglaló szakmai szöveges és pénzügyi elszámolást – **amely esetében az eredetileg benyújtott költségvetéshez képest max. 10%-os eltérés megengedett költségsoronként** – nyújt be a Közalapítványnak a támogatási szerződésben rögzített módon.

Tisztelettel meghívjuk

a **Budapesti Zsidó Hitközség Újpest-Rákospalota templomkörzet**
(Berzeviczy u. 8., bejárat a Liszt Ferenc u. felől)
2016. dec. 28-án, szerdán, du. 15 órakor kezdődő

Chanukka, a fény ünnepe
rendezvényére

Szerdóc J. Ervin rabbi
méltatja az ünnep jelentőségét.
A gyertyák meggyújtását követően a
Sabbathsong klezmeregnyűttes
bemutatja
Chászene Joshke utazik című előadását.
Vendégeinket tradicionális fánkkal, szendvicsekkel,
üdítővel és szeretettel várjuk.
Megjelenésüket köszönjük.

APRÓ- HIRDETÉS

VEGYES

Újlipótvárosban garzonlakás turisták-nak kiadó. Tel.: 226-4109.

Üzemorvosi, háziorvosi rendelés Zuglóban, Vezér u. 156. VITAPHARM. Hétfő-szerda 15-16-ig. Dr. Szigeti Miklós, tel.: 220-0230.

Műfogsorrögzítés minimplantátumokkal. Bp., Szt. István krt. 4. III. 1. 320-4778. www.drviragdental.hu és www.mini-implantatum.hu

Tóthné Hűvös Katalin fogtechnikusi mester. Fogsorok, hidak készítése, javítása soron kívül. Fogszabályozó, fogfehérítő. Fogászati háttér biztosított. Szolid árak. Mozgáskorlátozottakhoz házhöz megyünk. Hétfévi ügyelet. 1013 Bp., Krisztina krt. 51. fszt. 1. Déli pályaudvarhoz közel. 06-30-222-3016, 06-1-356-9372.

Színes és fekete-fehér nyomtatás, másolás, plakátnyomtatás, könyvnyomtatás, névjegykészítés a Mammot I-ben, (III. em. 312-es üzlet), a II. és VI., kerületben. Messinger Miklós, 06-20-934-9523, www.rcontact.hu

Kastélyok berendezéséhez vásárolok festményeket, ezüsttárgyakat, étkészletet, cukordobozt, tálcát stb., Kovács Margittól kerámiákat, herendi porcelánokat, régi álló-, fali-, asztali órákat, bútorokat, márványszobrokat stb. Teljes hagyatékért első vevőként a legmagasabb árat fizetem készpénzzel. Értékbecslés díjtalan. 06-20-280-0151.

Sar-El önkéntes programunk ősszel és télen is folytatódik, gyere velünk te is segíteni! Csoportok indulnak: január 1., január 22.-február 12., február 12.-március 5. Információ: Deutsch János, +36-20-233-8454, janos.deutsch76@freemail.hu, vagy az Izraeli Kulturális Intézetben minden kedden, 16-17 óra között.

Gyűjtő venne bélyeggyűjteményt, képeslapokat. 06-20-522-5690, este 06-1-322-8439.

Bérelhető budai, egyszemélyes, összkomfortos, magasföldszinti lakás rövid távra is (húsz euró/nap), jó tömegközlekedéssel. 06-30-751-7053.

Kiadó vagy eladó Budapest belvárosában, a Múzeum körúton 63 m²-es, 2 szobás, étkezős, erkélyes lakás tulajdonostól. Részletekért hívjon a 06/30-231-2334-es telefonon.

Zsidó Társkövetítés, jelentkezés: blaga61@freemail.hu, 06-70-330-5297.

55/164/72, fiatalos, kedves, család-szerető, sötétbarna, „esztétikus”, alkalmazkodó, egyetemet végzett, Svájcban élő és dolgozó nő keresi karizmatikus, földön járó, de melegsívű társát. tandem5996@gmail.com

ÚJ ÉLET

a Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetségének lapja
1075 Budapest, Síp u. 12.
Telefon/fax: 322-2829

E-mail: ujelet@bzsh.t-online.hu

Főszerkesztő:

Kardos Péter

Olvasószerkesztő:

Gábor Zsuzsa

Kiadótulajdonos:

Mazsihiz

Előfizetési díjak:

Belföldön: 1 évre 4800 Ft

Külföldre 6800 Ft/év

USA és Izrael: 7500 Ft/év

Az összeg valutában is befizethető az aktuális árfolyamon.

OTP bankszámlaszám:

11707024-22118480

OTP SWIFT kód:

(BIC) OTPVHUHB

IBAN:

HU66 1170 7024 2026 2095 0000 0000

Terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlap

Üzletág, előfizethető a kiadónál.

Postacsek: 11707024-22118480

Terjesztéssel kapcsolatos reklamációk

intézkése a 06-(1)-767-8262-es

számon.

Szedés, tördelés:

WolfPress Nyomdaipari Kft.

Nyomdai munkák:

mondAt Kft., www.mondat.hu

Felelős vezető: Nagy László

ISSN 0133-1353

Norvégiában találták meg a dachau koncentrációs tábor ellopott kapuját

Megtalálták Norvégiában a dachau koncentrációs tábor kapuját, amelyen szerepel az Arbeit macht frei (A munka szabaddá tesz) hírhedt náci jelmondat – adta hírül az MTI.

A bajor rendőrség közleménye szerint a norvégiai Bergenben, egy ismeretlen informátor jelzése alapján találták meg a 190 centiméter magas és 95 centiméter széles, fekete kovácsoltvas kaput, amely az egykori tábor területén kialakított emlékhely főbejáratánál állt.

A német hatóságok még csak fotókon látták, de azok alapján „nagyon valószínű”, hogy a 2014. november 2-ára virradó éjjel eltűnt dachau kapu került elő.

A megtalálás körülményeiről egyelőre semmilyen további részlet nem ismert.

Az elkövetőknek annak idején át kellett mászniuk a főbejáraton, hogy megközelítsék a kaput, amelyet valószínűleg gépjárművel szállítottak el.

A lopás után szemtanúk elmondták, hogy látták a környéken két gyanús férfit, akiknek egyike egy lekapcsolt világítású autóból skandináv akcentussal érdeklődött az emlékhelyhez vezető út iránt.

A történelmi tárgy ellopása nagy felháborodást váltott ki, Angela Merkel kancellár visszataszító bűncselekményről beszélt, és azt ígérte, a lehető leg hamarabb felkutatják és felelősségre vonják a tetteseket.

A rendőrség a lakosság segítségét kérte, 10 ezer euró nyomravezetői jutalmat is felajánlott, de a nyomozás nem vezetett eredményre.

Az emlékhely vezetője, Gabriele Hammermann akkor azt nyilatkozta, a lopás „a romboló energia új minőségét” jelenti, hiszen a tábor kapu „a foglyok szenvedésének legfőbb jelképe”.

A dachau az első állandó koncentrációs tábor volt a náci Németországban. 1933 márciusában, Hitler hatalomra jutása után néhány héttel hozták létre Münchenből 20 kilométerre, egy volt lőszergyár területén. A háború végéig több mint 200 ezer embert fogtak kényszermunkára Dachauban.

Elsősorban zsidókat hurcoltak a lágerbe, de romákat, homoszexuálisokat, politikai okokból üldözötteket is ezres nagyságrendben szállítottak oda a birodalom minden sarkából. A koncentrációs táborban legkevesebb 30 ezren haltak meg.

Amikor öt évvel korábban, 2009 decemberében az auschwitzi emlékhelyről ellopták az Arbeit macht frei feliratot, kiderült, hogy Anders Högström egykori svéd neonáci vezér volt a felbujtó. A 34 éves férfit 2010 decemberében 2 év 8 hónap szabadságvesztésre ítélték.

A három részre szabdálva megtalált auschwitzi feliratot 2011-ben újra összehozták.

Tűzmérleg Izraelből

November 22–27. között lángban állt Izrael több települése. Az ország – minden túlzás nélkül – igazi tűzpróbán esett át, melyet ugyan sikerrel kiállt, de az árat busánan megfizette.

A tűzoltókat az öt nap alatt 1773-szor riasztották, 40 esetben nagyon komoly esetekhez. Összesen 630 tűzfészket kellett megsemmisíteniük. A tűzben országosan 560 lakás semmisült meg, melynek eredményeként 1600 személy maradt fedél nélkül.

A tűz nagyságát lehet rangsorolni, a kárt szenvedetteket azonban nem. Mert igaz, hogy Haifában okozta számszerűleg a legnagyobb kárt a tűz, de a Halamisban leégett 13 otthon lakói ugyanúgy fedél nélkül maradtak, mint a haifaiak, ahol 1744 épületben keletkezett kár, melyből 175 porrá égett (közte öt közösségi épület is), és 1200 lakos (560 család) vesztette el mindenét.

180 személyt kellett elsősegélyben részesíteni kisebb égési sérülések, illetve füstmérgezés miatt.

A csak Haifában és csak magán-épületekben keletkezett anyagi kár becslést érteke 500 millió sékel fölötti, amiben – értelemszerűen – nem szerepel, mert pénzben nehezen kifejezhető, a károsultak személyes holmija: egy fénykép, egy könyv, egy gyerekjáték...

Felbecsülhetetlen károkat okozott a tűz a növény- és állatvilágban. Ugyanis 41 ezer dunámmi (1 dunám = 1000 m²) természet vált a tűz martalékává.

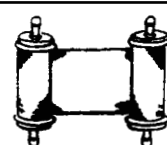
Ebből több tízezer természetes erdő, benne vadon élő állatokkal...

A 2010-ben pusztító, bár nagyságrendekkel kisebb (25 ezer dunám) Karmel-hegyi tűzből Izrael sokat tanult. Az állam több mint másfél milliárd sékelt fordított a tűzoltóság korszerűsítésére. 14 repülőgépből álló légi tűzoltóflottát hozott létre, bővítette a szárazföldi tűzoltóállományok számát, és ehhez mérten a személyi állományt is.

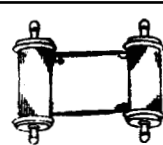
Jelen tüzesetknél a különböző szervek munkája összehangolt volt, ami a gyakorlatban azt jelentette, hogy a tűz gócpontjának közelében órák alatt felállt a legkorszerűbb technológiával ellátott „előretolt harcálláspont”, és onnan történt a tűzoltás irányítása.

Az oltási munkálatokban 14 izraeli tűzoltó repülőgép, 6 rendőrségi helikopter és a tíz országból – Törökország, Görögország, Ciprus, Olaszország, Horvátország, Egyiptom, Oroszország, Amerika, Ukrajna, valamint a Palesztin Hatóság – érkezett repülőgépes tűzoltó egységek mintegy 325 fős személyzete vett részt. Túl ezen, Izrael kibérelte a világ egyetlen „szupertankerját”, melynek díja 50 ezer dollár/nap. Izraeli részről 20 ezer rendőr, határőr katoná segítette az oltást, melynek során egyetlen sebesülés sem történt.

A légi tűzoltók öt nap alatt 676 bevetést teljesítettek, ami 564 óra repülést jelent. A felhasznált oltóanyag mennyisége 1 millió 620 ezer liter!

IMÁIDÓK

Templomok	Péntek este Dec 23.	Szombat reggel Dec 24.	Péntek este Dec 30.	Szombat reggel Dec 31.
Hősök	17.00	9.30	17.00	9.30
Frankel L. út 49.	18.00	10.00	18.00	10.00
Hegedűs Gy. u. 3.	17.30	9.30	17.30	9.30
Thököly út 83.	17.30	9.00	17.30	9.00
Hunyadi tér 3.	18.00	9.00	18.00	9.00
Bethlen tér 2.	17.30	9.30	17.30	9.30
Nagyfuvaros u. 4.	15.45	8.00	15.45	8.00
Scheiber S. u. 2.	18.00	9.00	18.00	9.00
Kazinczy u. 27.	15.45	8.00	15.50	8.00
Alma u. 2.	16.30	8.45	16.30	8.45
Kórház (Amerikai u. 53.)	15.30	7.30	15.30	7.30
Páva u. 39.	18.00	9.30	18.00	9.30
Dózsa Gy. út 55.	18.00	9.00	18.00	9.00
Berzeviczy u. 8.	18.00	9.00	18.00	9.00
Károli G. tér 5.	18.00	9.00	18.00	9.00
Visegrádi u. 3.		9.00		9.00
Dessseffy u. 23.	15.45	9.00	15.50	9.00
Teleki tér 22. (szefárd)		8.45		8.45
Pesterzsébet (Zamárdi u. 7.)	17.30		17.30	

Vidéken

Hódmezővásárhely (Szt. István tér 2.)	17.00		17.00	
Vác (Oberlander Endre tér 1.)	18.00		18.00	
Kecskemét (Nagykőrösi út 5.)	18.00		18.00	
Székesfehérvár (Várkörút 19.)	18.10		18.10	
Győr (Kossuth L. u. 5.)	18.00		18.00	
Szeged (Gutenberg u. 20.)	17.30	9.30	17.30	9.30
Debrecen (Pásti u. 4.)	15.40	8.00	15.40	8.00
Nyiregyháza (Mártírok tere 6.)	15.40	8.00	15.40	8.00
Miskolc (Kazinczy u. 7.)	17.00	8.00	17.00	8.00
Pécs (Fürdő u. 1.)	17.30	8.30	17.30	8.30
Kiskunhalas (Petőfi u. 1.)	17.00		17.00	
Szombathely	17.00		17.00	
Kaposvár (Berzsenyi u. 14.)	17.00		17.00	
Nagykanizsa (Fő u. 6.)	17.00		17.00	

NAPTÁR

December 23. péntek	Kiszlév 23.	Gyertyagyújtás: 3.38
December 24. szombat	Kiszlév 24.	Szombat kimenetele: 4.49 (Újholdhirdetés)
December 25–január 1.	Chanukka	Gyertyagyújtás: 3.43
December 30. péntek	Tévté 1.	Újhold
December 31. szombat	Tévté 2.	Szombat kimenetele 4.55

Programajánlat

DECEMBER

Salom Klub / Bálint Ház
(VI., Révay u. 16.)

Chanukkai ünnepélyünket 2016. december 22-én (csütörtökön) 15.30-tól tartjuk, színvonalas műsorral, sok fánkkal és forralt borral. Előzetes regisztráció szükséges: RitaRe@jdc.org vagy a 791-0116 telefonszámon.

Jom háacmáut Izraelben!
2017. május 1-től 7-ig (hétfőtől vasárnapig) társasutat szervez a Salom Klub és a TS Tours utazási iroda.

Költségek: csoportos repülőjegy ára 94.000 Ft/fő poggyászzel, külön igény szerint 15 USD ellenében étkezési lehetőség a repülőn, oda-vissza.

Várható részvételi díj: 920 EUR vagy 1000 USD, mely tartalmazza a szállást, félpanziós ellátást, idegenvezetést és a fakultatív programokon kívül a transzferek, belépők árát.

Jelentkezni a repülőjegy árának befizetésével lehet, 2016. december 31-ig!

A részvételi díjat lehet két részletben fizetni, első részlet 2017. január 30-ig, második részlet február 28-ig.

Jelentkezni lehet a Salom Klubban (Bálint Ház) Repper Ritánál, RitaRe@jdc.org e-mail-címen vagy a TS Tours utazási irodánál a 791-0116 telefonszámon.

A károsultaknak egyszeri gyorssegélyt utalt ki a területileg illetékes polgármesteri hivatal. Az állam pedig magára vállalta a teljes kártalanítást, melynek részét képezi, hogy a biztosítótársaságokkal is ő áll közvetlen kapcsolatban. A kárbecslés a tűz eloltását követő napon megkezdődött. A polgári lakosság túl azon, hogy a tűzkárosultakat befogadta, szervezett gyűjtést indított, hogy ruhaneművel, élelmiszerekkel, lakásfelszerelési tárgyakkal és bútorokkal tudják ellátni az arra rászorulókat.

Tény, hogy az időjárás is kedvezett a tűz terjedésének, mert bár a hőmérséklet nem indokolta tüzesetek kialakulását, az aljnövényzet ebben az időszakban csontszáraz, és a páratartalom országos szinten alig érte el a 10%-ot. Ehhez társult még a szintén ebben az évszakban szokásos viharos keleti szél.

A rendőrségi vizsgálat az esetek túlnyomó többségében szándékos gyújtogatást állapított meg, 30 személyt (nagyobb részük a Palesztin Hatóság területén élő, kisebb részük izraeli állampolgársággal rendelkező arab) letartóztattak.

Egy nyugdíjas – egész életében tüzesetekkel foglalkozó – főnyomozó nyilatkozott az ügyben, és elmondta, hogy bár nem lehetetlen a feladat, de még bizonyítékok esetében is nagyon nehéz helyzetben vannak. Nem kirívó eset, hogy a gyanúsított a bírósági tárgyaláson előzetes beismerő vallomását – ügyvédi ajánlásra – visszavonja... a bíróság viszont csak konkrét bizonyítékok alapján ítélkezik.

Szórványos, szándékos gyújtogatásból eredő tüzesetek még ma is vannak, ezeket a szakemberek kontroll alatt tartják.

Lehárblog

SPÁNN GÁBOR

Váróban

Az egyik kártyapartnerem két parti között egyszer azt mondta nekem: bárhova méssz vendégségbe, egyetlen bútor darab van, amire nagyon figyelj, és az az ágy.

Látván, hogy nem értem, hozzátette: hát azért, mert a legtöbben ágyban halnak meg!

En ezt a szatöbbölcsességet most kicsit módosítom. Ennek a logikának a mentén legalább olyan veszélyesnek nyilvánítom a széket is.

Történt nemrég, hogy az autómval kapcsolatos ügyben dolgom volt a szervizben. A munkafeltevő udvariasan intett az asztala mellett lévő szabad székre, foglaljon helyet a kedves ügyfél. Én leültem, és abban a pillanatban a szék úgy döntött, hogy már eleget állt négy lábon, mostantól elég lesz három is. A jobb első lába a csavarozásnál eltört, és én a székekkel együtt hatalmasat estem. Ilyenre az ember nem számít, na meg aki ismer, tudja, hogy nehezebb vagyok jóval a versenysúlyomnál. A jobb oldalamba estem, úgy, hogy a jobb kezem hüvelykujja került alá. Zsidó ember lévén, legelőször is megköszöntem a jó I.tennek, hogy nem törtem össze magam, viszont a hüvelykujjam fájt, és a duplájára dagadt. Bal kézzel előkaptam a tajakártyámat, és bementem a lakhely szerint illetékes kórház baleseti sebészetre. Ott röpké 1,5 óra alatt kiderült a röntgen segítségével, hogy nagyobb baj nincs, csupán a hüvelykujjamban repedt meg egy csont. A sebészorvos rátejt egy színt, és visszarendelt 3 hét múlva kontrollra. A megadott napon én megjelentem időben a traumatológia ambulanciáján. Azt talán a kedves Olvasónak nem kell hangsúlyoznom, hogy ha valahol mindig telt ház van, az a baleseti sebészeti... Na az én kórházam traumatológiájának várója akkora, mint egy nagyobb lakótelepi lakás, és ott nem is voltunk többen kb. 70 főnél.

Levegő alig volt, és amennyi igen, az a gyermekkoromat juttatta eszembe, amikor sűrűn jártunk az Állatkertbe az oroszlanok házába. A röntgenen ezúttal is túlestem, és a nővér azt mondta, most a kisbeteget kimegy, leül, és majd a doktor úr név szerint szólítja. Csodával határos módon a rúdra felerősített műanyag székek egyike szabad volt, így leülve lestem a rendelők ajtaját. Minden kijövő beteg elkiáltotta a következőt, a legtöbbje halkán és érthetetlenül, ezért minden alkalommal felugrott 3-4 páciens, lökdöste egymást az ajtóban, és az orvos kiválasztotta közülük azt, akinek a neve ott pulzált a képernyőjén. Ez is szórakoztató volt, de még inkább a padszomszédom.

Ült mellettem egy fiatal ember, akit megpróbálok elfogultság nélkül leírni. Divatos szerelésben jelent meg, koptatott, lukas térdű farmer, kb. 30.000 forintos ing, drágakövekkel kirakott karóra, és mindehhez vörös vá-

szoncipó. Minden körme más színűre volt kifestve, mindkét fülében gyémánt fülbevaló, az orrában piercing, sárgára festett haja taréjba fésülve meredt az ég felé. Egyszóval, hogy finoman fogalmazzak, a nemi identitását kívül hordta...

Mindehhez olyan illatfelhő vette körül, mint amit utoljára a 70-es években az Inturist szovjet utazási iroda által idehozott hölgyek Krasznaja Moszkva kölnijétől éreztem.

Mellettünk a falnak támaszkodott egy részeg, akiből egy kocma komplett italajánlatát lehetett beárazni, véres zsebkendőt szorított a homlokához. Beleszagolt a levegőbe, és elkezdett csuklani, én meg imádkozni, nehogy „felém küldje Róka Rudit”. Ha mindez nem lett volna elég, a fiatal ember egyszer csak felém fordult, térdre tette a kezét, és elkezdett a fülembe lihegni. Ne haragudjon, uram, hogy betörök az intim szférájába, de mondja már meg nekem, hogy mennek itt a dolgok, mert engem átküldött a belgyógyászom azzal, hogy nézsem meg a kezemet, amiről majd valami Margitka röntgent csinál. Első gondolatom az volt, hogy talán azt mondom neki, Margitka én vagyok, és akkor elengedi a térde, de rájöttem, hogy ez sem jó, mert részint nem hasonlítok Margitkára, részint még egy fényképezőgép sincs velem, hogy felvételt csináljak a kezéről.

Ezért inkább kulturáltan feleltem: Várjon a sorára. Nem tudom, ki a Margitka, de a röntgenből, ha leadták a nevét, szólítani fogják. Ezzel egy időben mosolyogva, de határozottan visszatettem a kezét a saját ölébe. Orvosi váróban úgyszólván hagyomány, hogy az emberek már csak unalmukban is beszélgetnek, de ez az én fiúam (?) nem érte be ennyivel. Még egyszer hozzám hajolt, és így szólt: Uram! Köszönöm a felvilágosítást, és hadd mondjam meg, Önön látszik, hogy kultúrember, akitől eddig érdeklődtem, mindenki goromba volt velem, és magának elárulom, hogy én „más” vagyok, és ezért nehéz az életem.

Nekem csak a sztereotip panel jutott eszembe: Fiatal ember! Nekem ehhez semmi közöm, egy biztos, nem vagyok homofób, és itt különben is mindnyájan egyformán csupán „kisbetegek” vagyunk. Mire ő: Még valamit elmondok (és mindezt egy kontratenor magas, sipítózó hangján suttogta, úgy, hogy azt még a fülkében ülő nővér is hallhatta). Van nekem egy párom, a Gyuszi, akivel a múltkor is egy nyilvános helyen megittunk egy kávét, és nincs fogalma, hogy mennyi gorombaságot kaptunk. Vele külön ordítottak, mindenféle csúnyát mondtak neki, és tudja, uram, hogy mindezt miért? Már bölintani akartam, mikor suttogva fejezte be: hát azért, mert zsidó...

MEGJELENT!

Róna Tamás és Nógrádi Gergely:
Sálom!

Zsidó hittankönyv I. része

A kötetet legkényelmesebben
megrendelheti a
WWW.ZSIDOKONYVEK.HU
webshopban.

A kötet ára
bruttó
3570 Ft.-

...és ideje van a nevetésnek

A híres tudós tanítványa sugárzó
örömmel szalad mesteréhez:

– Heuréka! Megtaláltam a
tökéletes oldószert. Az összes ismert
anyagot oldja!

– Hmm. Ez felvet egy érdekes
problémát!

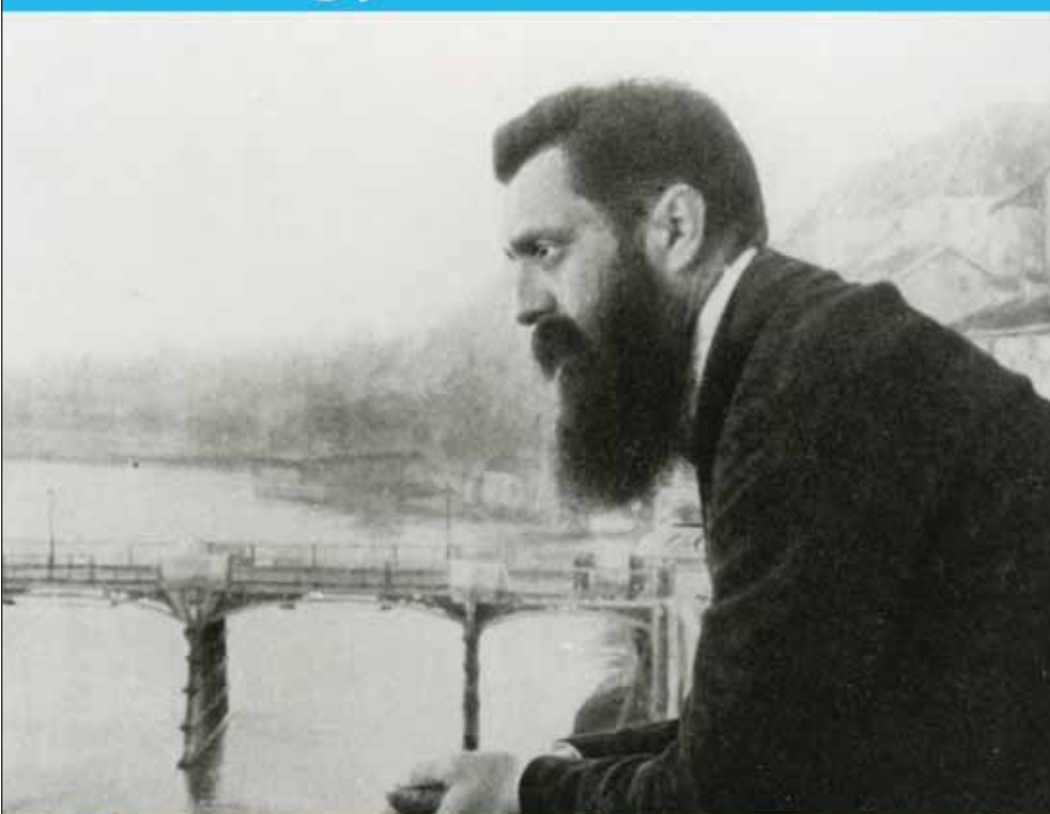
– És mit?
– Miben akarja tartani?

A szőke nő bemegy a moziba, de 5
perc múlva már jön is ki. Megállítja
a portás, és kérdi:

– Ó, hölgyem, mi a baj? Miért jött
ki, talán nem tetszik a film?

– Dehogynem, csak a bemondóba
mondta az a pasi, hogy kapcsoljuk ki
a mobiltelefon, én meg a kocsi
hagytam!

Herzl Tivadar örököül hagyta nekünk...

Biztosítani akarjuk a zsidó nép és Izrael Állam
létének folytonosságát.

Az Ön öröksége is hozzájárulhat e célhoz.

Keren Hayesod - United Israel Appeal,
a szervezet, amely Izrael részére gyűjt adományt.

Tőlünk megtudhatja hogyan
E-mail: legacy@kh-uia.org.il
Telefax: +972-4-6263636
Mobil: +36-30-7154136

NEW YEAR'S KLEZMER CONCERT

ÚJÉVI KONCERT
a SABBATHSONG Klezmer Banddel
2017. január 2-án hétfőn 19 órakor
az Uránia Nemzeti Filmszínházban

Közreműködik a Kinneret kamarakórus Harmath Ágnes vezetésével,
Beke Farkas Nándor, a 100 Tagú Cigányzenekar vezetője és
Ókrös Oszkár, a cimbalom Paganinije.

JEGYEK (2500,- 3500,- 4500,- 7500,-FT) KAPHATÓK AZ INTERTICKET JEGYVÁSÁRLÁSI HÁLÓZATON ÉS A FÓKUSZ KÖNYVTÁRHÁZ (LIRA) 1072. RÁKÓCSI ÚT 14. (SZEKESVÁR) TEL: 061 411 2400

meglepetésvendég: Szakcsi Lakatos Béla